Oulu *Capital of Northern Scandinavia*

2013 –2016

Oulun kaupungin työllisyysohjelma

—työllä hyvinvointia ja elinvoimaa

OULU | *Työllisyyspalvelut*

Sisältö

Esipuhe *4*

Tiivistelmä *6*

1 Oulun toimintaympäristö työllisyyden edistämisen näkökulmasta tarkasteltaessa *7*

2 Miten mahdollisuus työhön, hyvinvointiin ja elinvoimaan ohjelmassa rakentuu *9*

3 Mitä työllisyyskentän toimijat tarjoavat työnhakijoiden ja työnantajien palvelutarpeisiin tällä hetkellä *11*

4 Kuinka työnhakijoiden ja työnantajien palvelutarpeisiin vastaamista kehitetään *16*

4.1 Oulusta uusien työpaikkojen tekemisen mallikaupunki *16*

4.2 Oulusta elinvoimaisen asenteen mallikaupunki *18*

4.3 Oulusta työn ja tekijän kohtaamisen mallikaupunki *20*

5 Työllisyysohjelman toimeenpano, mittarit ja seuranta *23*

Liite 1 ..... *24*

Liite 2 ..... *25*

Hyväksytty kaupunginhallituksen kehittämisjaostossa 29.10.2013 §46

kaupunginhallituksessa 11.11.2013 §560

kaupunginvaltuustossa 16.12.2013 §169

Esipuhe

Oulun kaupunkiseutu on Pohjois-Suomen merkittävin toiminnan ja talouden kehityskeskus ja työssäkäyntialue, joka luo elinvoimaa ja hyvinvointia laajasti koko valtakunnan alueelle. Oulussa toteutettiin vuoden 2013 alussa väestömäärältään Suomen suurin kuntaliitos. 190 000 asukkaan Oulu on nyt Suomen viidenneksi suurin kaupunki, jolla on vahva innovaatio- ja osaamisympäristö. Oulun alueella on vuosia jatkunut yhteistyö yksityisten yritysten, julkisten toimijoiden ja tutkimuskeskusten välillä. Pohjois-Skandinavian pääkaupunkina Oulu haluaa tuoda esille ja hyödyntää Pohjoisen mahdollisuudet kansallisessa kasvussa ja työllisyyden hoidossa.

Oulun suurin haaste on työttömyys. Heikko työllisyystilanne näkyy erityisesti nuorten työttömyydessä. Keskeinen syy tähän on väestön nuori ikärakenne ja koulutuskaupungin vetovoimaisuus, jotka pitävät vuosittain työvoimaan tulevien määrän korkeana. Taloussuhdanteiden ja rakennemuutoksen vaikutuksesta työllisyys on heikentynyt merkittävästi vuoden 2013 aikana. Syyskuussa 2013 Oulun alueella oli 13 226 työtöntä työnhakijaa ja työttömyysaste oli 14,4 %. Nuoria alle 25 -vuotiaita työttömiä oli 18,7 % ja 25–30 -vuotiaita 23,2% enemmän kuin edellisenä vuonna vastaavaan aikaan.

Hallitus on nimennyt Oulun seutukunnan äkillisen rakennemuutoksen alueeksi vuoden 2015 loppuun saakka. ICT -toimialan rooli on Oulun seudulla erityisen merkittävä. Uusien toimialojen ja työllisyyttä edistävän rakenteellisen työn tulokset vaativat aikaa ja laajoja kansainvälistyviä verkostoja. Kasvun tueksi Oulun seudun osaamiskeskittymä tarvitsee myös uusia investoreita ja tuotantotoimijoita. Työllisyysvastuiden kasvaessa kaupungin toiminnan näkökulmasta tarvitaan monialaisia palveluita, jossa eri toimijoiden keinoin edistetään työllistymistä, vahvistetaan työnhakijoiden työmarkkinakelpoisuutta ja aktivoidaan heitä monin tavoin. Tavoitteena on työpaikkojen lisääntyminen, työn ja tekijän kohtaaminen ja koko alueelle tärkeän työllisyysasteen nosto.

Oulun kaupungin työllisyysohjelman päämäärä on saavuttaa työllä hyvinvointia ja työllistämisellä elinvoimaa Oulun kaupunkistrategian mukaisesti. Ohjelman ydinviestinä on, että mahdollisuudet työhön ja elinvoimaan saavutetaan, kun yhteisellä ponnistuksella ja kumppanuudella tehdään Oulusta uusien työpaikkojen tekemisen, elinvoimaisen asenteen sekä työn ja tekijän kohtaamisen mallikaupunki, jonka tavoitteena on mm. nollatoleranssi nuorisotyöttömyyteen.

Oulun kaupungin työllisyysohjelman 2013–2016 valmistelu aloitettiin tammikuussa 2013 kutsumalla koolle laajapohjainen ohjausryhmä, jossa on edustettuna alueellisesti keskeisiä toimijoita mm. työ- ja elinkeinohallinnosta, elinkeinosektorilta, työmarkkinajärjestöistä, kolmannelta sektorilta ja koulutusorganisaatioista. Työllisyysohjelman ohjausryhmän lisäksi ohjelman valmisteluun on osallistunut laaja joukko eri alojen ja organisaatioiden edustajia, joiden haastatteluiden pohjalta on koottu ohjausryhmälle esityksiä työllisyysohjelman sisällöiksi.

Ohjelman valmistelu on vaatinut erityistä aktiivisuutta ja paneutumista työllisyysohjelman ohjausryhmältä, jonka jäsenille esitetään parhaimmat kiitokset. Työllisyysohjelman valmistelusta, kokoamisesta ja kirjoitustyöstä ovat vastanneet suunnittelijat Sanna Kangosjärvi ja Mika Vierimaa Oulun kaupungin työllisyyden edistämisen palveluista. Valmistelun esimiehenä on toiminut kehittämispäällikkö Seija Mustonen.

Oulussa lokakuun 23. päivänä 2013

Matti Pennanen

kaupunginjohtaja

Oulun kaupungin työllisyysohjelman ohjausryhmä 2013

Puheenjohtaja:

Matti Pennanen	Oulun kaupunginjohtaja

Varapuheenjohtaja:

Ari Heikkinen	hallintojohtaja, Oulun kaupunki

Jäsenet:

Juha Ala-Mursula	johtaja, BusinessOulu
Pauli Harju	maakuntajohtaja, Pohjois-Pohjanmaan liitto
Leila Helaakoski	johtaja, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Martti Hyry	johtaja, Oulun yliopisto
Jari Keisu	Oulun yksikön johtaja, Ammattiopisto Luovi
Jussi Kemppainen	toiminnanjohtaja, Oulun Seudun Setlementti ry
Timo Kenakkala	apulaiskaupunginjohtaja, Oulun kaupunki
Timo Kettunen	projektipäällikkö, Oulun kaupunki
Jukka-Pekka Kivioja	elinkeinopoliittinen asiantuntija, Sivistystyönantajat ry
Anneli Koistinen	palvelupäällikkö, Oulun kaupunki
Marjo Kolehmainen	toimitusjohtaja, Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät ry
Aarne Kultalahti	innovaatiopäällikkö, BusinessOulu
Eija Kurki	johtaja, koulutus-, kehittämis- ja tutkimuspalvelut, Oulun Diakonissalaitoksen Säätiö
Matti Matinheikki	yhdyskuntajohtaja, Oulun kaupunki
Susanna Maunu	rehtori, Oulun aikuiskoulutuskeskus
Seija Mustonen	kehittämispäällikkö, Oulun kaupunki
Maire Mäki	johtaja, Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto
Timo Mäkitalo	tutkimuspäällikkö, Oulun kaupunki
Saija Niemelä-Pentti	rehtori, Oulun seudun ammattiopisto
Noora Nousiainen	hallituksen puheenjohtaja, OAMK:n opiskelijakunta
Sirkka-Liisa Olli	sosiaalijohtaja, Oulun kaupunki
Jouko Paaso	rehtori, Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Jarmo Paloniemi	johtaja, Oulun seudun koulutuskuntayhtymä
Esa Pellikainen	varatoimitusjohtaja, Oulun kauppakamari
Mika Penttilä	sivistys- ja kulttuurijohtaja, Oulun kaupunki
Piia Rantala-Korhonen	apulaiskaupunginjohtaja, Oulun kaupunki
Jussi Riikonen	hallituksen puheenjohtaja, Oulun Yrittäjät ry
Vesa Saarinen	aluejohtaja, SAK
Sinikka Salo	apulaiskaupunginjohtaja, Oulun kaupunki
Tiina Sauvola	hallituksen puheenjohtaja, Yritetään Yhdessä ry
Teuvo Siikaluoma	alueasiamies, Jyty ry
Arja Sutela	pääsihteeri, Nuorten Ystävät ry
Valle Uimonen	hallituksen puheenjohtaja, Oulun yliopiston ylioppilaskunta

Sihteerit:

Sanna Kangosjärvi	suunnittelija, Oulun kaupunki
Mika Vierimaa	suunnittelija, Oulun kaupunki

Tiivistelmä

OULUN KAUPUNGIN TYÖLLISYYSOHJELMAN
päämäärä on saavuttaa työllä hyvinvointia ja työllistämisellä elinvoimaa Oulun kaupunkistrategian mukaisesti.

Oulun alueen työllisyyskentän toimijat tekevät vahvaa verkostoyhteistyötä palveluiden tuottamisessa ja toiminnan kehittämisessä työnhakija- ja työnantaja-asiakkaille. Oulussa on vahvaa kansainvälistä osaamista, yhteinen tahtotila ja tekemisen meininkiä.

Oulun haasteellinen työmarkkinatilanne ja rakennemuutos vaativat palveluiden kehittämistä ja tilanteeseen reagoimista. Työllisyysohjelman päämäärän saavuttamiseksi yhteistyöverkosto on asettanut kolme kärkitavoitetta toimenpide-esityksineen.

KÄRKITAVOITE
UUSIEN TYÖPAIKKOJEN TEKEMISEN MALLIKAUPUNKI

Oulun kaupungin alueelle syntyy valtuustokauden 2013–2016 aikana
2500 uuden nettotyöpaikan lisäys vuosittain.

TOIMENPITEET

1. **Työvoiman pohjoisen liikkuvuuden edistäminen**
2. **Mikro- ja pienyritysten rekrytointikynnyksen madaltaminen palveluja kohdentamalla**
3. **Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan avaaminen, markkinointi ja vahvempi liiketoiminnallistaminen**
4. **Uusien työpaikkojen luominen alueelle Oulun kaupungin hankintatoimintaa kehittämällä**
5. **Osa-aikatyö mahdollisuutena työnhakijalle ja työnantajalle**

Oulusta

KÄRKITAVOITE
ELINVOIMAISEN ASENTEEN MALLIKAUPUNKI

Nuorisotyöttömyyteen nollatoleranssi eli nuorisotakuun mukaisesti jokainen alle 30-vuotias työtön nuori joko töihin tai opiskelemaan tai näihin johtavaan palveluun. Valtuustokauden 2013–2016 aikana
nuorisotyöttömyys puolittuu 11 prosenttiin.

TOIMENPITEET

6. **Nuorten työllisyyspalvelukokonaisuuden kehittäminen**
7. **Yrityspajat – osaamisen ja valmennuksen kehittäminen oikeassa työympäristössä**
8. **Asiakkaan tarve on lähtökohta palveluissa**
9. **Oppilaitosten työelämälähtöisyyden edelleen kehittäminen**
10. **Viestinnän asiakaslähtöisyys, kohdentaminen ja verkostomaisuus**

KÄRKITAVOITE
TYÖN JA TEKIJÄN KOHTAAMISEN MALLIKAUPUNKI

Oulun rakennemuutokseen ja muutoksesta johtuvaan rakennetyöttömyyteen sekä pitkäaikaistyöttömyyteen vastataan ennakoivasti, joustavasti ja ketterästi luoden tarpeenmukaisesti toimivia toimintamalleja. Valtuustokauden 2013–2016 päättyessä
työttömyys on enintään 11 prosenttia.

TOIMENPITEET

11. **Toimiva ja aktiivinen yhteistyöverkosto ”yhtenä luukkuna” työnhakijan ja työnantajan yhteen saattamisessa**
12. **Korjausrakennusalan mahdollisuudet nuorten ja pitkään töitä hakeneiden aktivoimisessa, kouluttamisessa ja työllistämisessä.**
13. **Julkishallinnon toimiala-, suhdanne ja työllisyystilastotiedon jakaminen ja yhteinen analysointi**
14. **Joustavuus ja yhteistyö vapaan työvoiman osaamisen sovittamisessa työmarkkinoiden tarpeeseen**
15. **Työelämän nivelvaiheiden palveluihin erityistä huomiota**

1 Oulun toimintaympäristö työllisyyden edistämisen näkökulmasta tarkasteltaessa

Oulun vahvuutena on vahva ja monipuolinen osaaminen, pohjoinen sijainti ja talouden ja väestön keskittyminen alueelle sekä nuori väestö ja kattava koulutusjärjestelmä.

Oulun seutu on Pohjois-Suomen merkittävin kehityskeskus ja työssäkäyntialue. Oulun seutu on osaamispohjaltaan yksi Suomen vahvimmista alueista ja keskeisten painopistealueiden osalta osaaminen on kansainvälisesti huippuluokkaa. Oulun innovaatioallianssiin valituilla osaamisalueilla Oulun yliopisto, Oulun seudun ammattikorkeakoulu, Valtion teknillinen tutkimuskeskus, Oulun kaupunki ja alueen yritykset toimivat aktiivisessa yhteistyössä. Oulu nähdäänkin keskeisenä osaamiskeskittymänä ja solmukohtana pohjoiseen.

Vuoden 2013 alusta Oulun seudulla toteutettiin laaja viiden kunnan kuntaliitos. Oulun väestömäärä oli vuoden 2013 alussa runsaat 190 000. Kuntarakenneuudistukseen liittyvän työssäkäyntialueen väestömäärä on 245 000 ja alueen väestömäärän on ennakoitu edelleen kasvavan. Kuntaliitos onkin entisestään vahvistanut Oulun asemaa pohjoisena väestökeskittymänä ja pääkaupunkina. Kuntaliitoksen myötä Oulun väestörakenne on myös Euroopan nuorimpia ja asukkaista lähes neljännes on alle 20 -vuotiaita. Väestömäärää kasvattavat sekä luonnollinen muutos että muuttoliike. Pohjoisen keskeisenä opiskelukaupunkina alueelle muuttaa paljon nuoria. Alueen oppilaitoksista valmistuu työmarkkinoille vuosittain 3000–4000 uuttaa osaajaa.

Globaali toimintaympäristö ja vaikea taloustilanne luovat haasteita koko Suomelle ja niin myös Oululle. Oulun alueella keskeinen ICT-ala käy läpi rakennemuutosta ja sillä on suuria vaikutuksia Oulun toimintaympäristöön. Useat toimialan suuret yritykset ovat murroksessa. Oulusta on kolmen viime vuoden aikana kadonnut noin 3000 toimialan työpaikkaa ja sen seurauksena työmarkkinoilla on noin 1000 työtöntä ICT-alan osaajaa. Taloudellinen taantuma ja rakennemuutos tuovat työmarkkinoille jatkuvasti korkeaa osaamista omaavaa työvoimaa. Myös pitkään työttömänä olleilla on enenevissä määrin korkeaa osaamista ja ammattitaitoa. Oulun nuori ja koulutettu väestö ovat voimavara, mutta samalla myös velvoite työllistymisen, koulutuksen ja muun aktivoinnin järjestämiseen.

Vuoden 2013 syyskuussa Oulun työllisyystilanne oli heikompi koko maan tilanteeseen verrattuna. Koko maan työttömyysprosentti oli 10,9 %, kun Oulussa vastaava luku oli 14,4 %. Nuorisotyöttömyys on Oulussa muuta maata yleisempää. Vuoden 2013 syyskuussa työttömistä työnhakijoista nuoria alle 25 -vuotiaita oli 17,0 % ja 25–29 -vuotiaita 15,1 %. Oulun alueelle haasteellista on myös korkeasti koulutettujen vastavalmistuneiden korkea työttömyys. Vuoden 2013 alusta voimaan tullut Nuorisotakuu on laajentunut koskemaan alle 25 -vuotiaiden lisäksi myös alle 30 -vuotiaita vastavalmistuneita. Nuorisotakuu velvoittaa tarjoamaan edellä mainitulle kohderyhmälle työ-, työkokeilu- opiskelu, työpaja- tai kuntoutuspaikka viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi ilmoittautumisesta.

Pitkään työttömänä olleiden määrä Oulussa on kasvussa. Vuoden 2013 syyskuussa työttömistä työnhakijoista yli vuoden työttömänä olleita oli 26,4 %. Kunnan vastuu on entisestään kasvamassa rakennetyöttömyyteen vastaamisessa ja pitkään työttömänä olleiden työnhakijoiden palveluissa. Kataisen hallituksen kehysriihen päätös maaliskuulta 2013 linjaa, että nykyisen 500 päivän lisäksi jo osa yhtäjaksoisesti yli 300 päivää työmarkkinatuella olleiden pitkäaikaistyöttömien työmarkkinatuen rahoitusvastuusta siirretään kunnille vuoden 2015 alusta lukien.

Tähän tehtävään on Oulussa ryhdytty varautumaan jo nyt muuan muassa työllisyyden kuntakokeilun muodossa, jossa tarkoituksena on löytää uusia paikalliseen kumppanuuteen perustuvia työmarkkinoille integroinnin malleja rakennetyöttömyyden alentamiseksi ja soveltuvin osin myös nuorisotyöttömyyden alentamiseksi. Kumppanuus kolmannen sektorin toimijoiden kanssa on tärkeä voimavara pitkään työttömänä olleiden palvelujen tuottamisessa sekä valmennusta ja kuntoutusta tarvitsevien nuorten palveluissa. Kuntakokeilun tulosten pohjalta tullaan tekemään päätöksiä kuntien ja valtion välisestä työnjaosta työllisyyden edistämisessä. Tuloksia hyödynnetään myös Työvoiman palvelukeskusten lakisääteistämisessä. Työvoiman palvelukeskuksilla tulee olemaan merkittävä rooli pitkään töitä hakeneiden työllisyyspalveluiden rakentamisessa ja kehittämisessä. Kuntien toiminnallinen ja taloudellinen vastuu työllisyysasioissa kasvaa siis edelleen.

Haasteellista alueella on, että työllistävien toimialojen, yritysten sekä työvoiman osaaminen eivät täysin kohtaa. Meneillään oleva muutos ja työvoiman osaamisrakenne edellyttää panostamista elinikäiseen oppimiseen, aikuiskoulutukseen sekä työvoiman ja työllistävien toimialojen kohtaamismahdollisuuksiin. Näin mahdollistetaan kouluttautuminen, siirtyminen uusiin tehtäviin hyödyntäen jo hankittua osaamista sekä osaamisen soveltamista uusille toimialoille. Tässä tilanteessa Oulun alueen monipuolinen ja kattava koulutusjärjestelmä on keskeinen vahvuus ja ensiarvoisen tärkeässä roolissa työvoiman uudistumisessa.

Vaikka Oulu profiloituu korkean osaamisen kaupunkina, on tärkeää huomioida, että Suomen työmarkkinoilla on

puoli miljoonaa työnhakijaa pelkän peruskoulun varassa ja vailla ammatillista koulutusta. Samalla matalan osaamisen työpaikkojen määrä on vähentynyt huomattavasti. Osa-aikatyö ja lyhyet työsuhteet tarjoavat kouluttamattomille, mutta myös nuorille ja pitkään töitä hakeneille yhden mahdollisen väylän työelämään. Osa-aikatyön ja lyhyiden työsuhteiden vastaanottamisen kynnystä tulisi madaltaa ja vastaanottamisesta tehdä kannattavampaa. Tähän suuntaan on valtakunnan tasolla askeleita jo otettu hallituksen rakennelinjauksissa.

Haasteista huolimatta Oulun tavoitteena on olla Suomen innovatiivisin kaupunkiseutu yrittäjyydelle ja kansainvälistyvälle yritystoiminnalle. Lähtökohtana elinkeinoelämän uudelle kasvulle nähdään aiemmin mainittujen Oulun vahvuuksien lujittaminen ja alueen toimijoiden luonteva yhteistyö. Lisäksi alueelle on saatava uusia kansainvälisiä yrityksiä tarjoamaan Oulun osaavalle työvoimalle työllistymismahdollisuuksia ja samalla on huomioitava pienet ja keskisuuret yritykset alueen merkittävinä paikallisina työllistäjinä. Pk-yritysbarometrin mukaan Oulun seudulla 80 % yrityksistä on alle 5 henkilön mikroyrityksiä ja 9 % 5–9 hengen yrityksiä. Valtaosa Pohjois-Pohjanmaan pk-yrityksistä arvioi henkilöstömääränsä pysyvän samana tai kasvavan. Alueen pk-yrityksistä enemmistön muodostavat kasvua mahdollisuuksien mukaan hakevat pk-yritykset.

Uusia mahdollisuuksia Oululle tuovat myös Pohjois-Norjaan, -Ruotsiin ja -Suomeen 2020 mennessä tulossa olevat merkittävät investoinnit, jotka etenevät talouden taantumasta huolimatta. Mahdollisuuksia tarjoutuu useille toimialoille, esim. öljy- ja kaasuteollisuudessa, kaivosteollisuudessa, matkailussa, ympäristöteknologiassa, rakentamisessa sekä koulutus- ja tutkimusalalla. Oulun pohjoinen sijainti on keskeinen etu ja Oulu nähdään keskeisenä solmukohtana. Näiden mahdollisuuksien hyödyn maksimoimiseksi on niin yritysten kuin työvoimankin liikkuvuutta pystyttävä edistämään.

Oulun nuori ikärakenne ja vahva asema koulutuskaupunkina asettavat erinomaiset puitteet yrittäjyyskasvatuksen ja korkeasti koulutettujen yrittäjyyden edelleen kehittämiseen. Oulun seudulla toiminta on vahvasti verkottunutta ja alueella on pitkät perinteet kaupungin, yritysten ja tutkimuslaitosten välisessä yhteistyössä. Oulun innovaatioallianssi on keskeinen yhteistyötä kokoava ja koordinoiva verkosto alueella. Alueelle on syntynyt yrittäjyyskasvatusta ja opintojen aikaisia yrittäjyysmahdollisuuksia avaavia ja tukevia toimijoita. Yrittäjyyskasvatuksella vahvistetaan nuorten työelämässä tarvitsemia taitoja, kuten luovuutta ja yhteistyökykyä sekä yksilön vastuuta omasta elämästään. Oulussa on syntynyt paljon kasvuhaluisten yritysten kehitystä tukevaa toimintaa. Yrittäjyyttä suunnitteleville tahoille on paikkoja ja palveluja, joissa kehittää yritysideoita eteenpäin.

Tällä hetkellä alueelle syntyvien nopeaa kansainvälistä kasvua hakevien start-up -yritysten taustat ovat monilta osin suurista yrityksistä vapautuneissa resursseissa. Jatkossa nopeaa kansainvälistä kasvua hakevien start-up -yritysten taustalla ovat enemmän korkeakoulut ja tutkimushankkeet. Kansainvälistä liiketoimintaa hakevat kasvuyritykset ja kehittyvät pk- ja start-up -yritykset nähdään keskeisinä lisääntyneiden investointien ja työpaikkojen tuojina Oulun alueella. Innovaatiotoiminnan kehittämisessä ja kansainvälistymisen edellytysten parantamisessa panostetaan Oulussa jatkossa enemmän näihin yrityksiin.

Oulun vahvuudet:

- vahva osaaminen, Oulun pohjoinen sijainti ja vahvat kansainväliset kumppanuudet, erinomainen ja monipuolinen alueen koulutusjärjestelmä, nuori väestö, Oulun seudulla on vahva yhteinen tahtotila, myönteinen tekemisen ilmapiiri ja perusta tehdä yhteistyötä

Oulun haasteet

- globalisaatio, taloustilanne, rakennemuutos, korkea työttömyys, kasvava vastuu pitkään työttömänä olleiden ja Nuorisotakuun toteuttamisen ja nuorten työllisyyden osalta.

Oulun kaupunkiseudun kasvun ja uudistumisen perusta tulee kansanvälisestä huippuosaamisesta, nuoresta väestöstä ja pohjoisesta sijainnista (Oulun kaupunkiseudun kasvusopimus).

2 Miten mahdollisuus työhön, hyvinvointiin ja elinvoimaan ohjelmassa rakentuu

Tämän ohjelman keskiössä on kaksi pääasiakasryhmää, työnhakija-asiakkaat ja työnantaja-asiakkaat sekä heidän tarpeensa erilaisiin palveluihin. Punaisena lankana läpi ohjelman kulkee työllisyysasioiden moninaisen toimijakentän kyky vastata pääasiakasryhmien muuttuviin palvelutarpeisiin. Lähtökohta ohjelmatyölle on siis asiakaskeskeinen, ei organisaatiokeskeinen. Kuviossa 1. esitetään ohjelmatyössä rakennettu ja ohjelman viitekehyksenä toimiva työmarkkinatilanteeseen reagoinnin malli Oulussa. Malli on prosessinkuvauksena mahdollista sijoittaa mihin tahansa työmarkkinatilanteeseen ja sen kautta kuvata sen hetkinen tilanne ja siihen reagointi tasapainoisemman tilanteen saavuttamiseksi.

Mallin mukaisesti ohjelma lähtee liikkeelle yleiskatsauksella siihen, mitä työllisyyskentän toimijat tarjoavat työnhakijoiden ja työnantajien palvelutarpeisiin tällä hetkellä. Tämän jälkeen käydään läpi, kuinka työnhakijoiden ja työnantajien palvelutarpeisiin vastaamista voidaan kehittää. Laajoilla työllisyyskentän toimijoiden asiantuntijahaastatteluilla (Liite 1.) on kartoitettu palveluiden aukkokohtia eli milloin asiakkaiden palvelutarpeisiin vastaamisessa on haasteita. Tietyt palveluiden kehittämistarpeet toistuivat samansuuntaisina useilta toimijoilta ja loivat perustetta sille, että niihin täytyy vastata konkreettisilla toimenpide-esityksillä. Näillä toimenpide-esityksillä pyritään osaltaan ohjelman kärkitavoitteiden toteutumiseen ja edelleen siihen, että työnhakijoilla on mahdollisuus työhön, työnantajilla on mahdollisuus työllistämiseen ja että oululaisten hyvinvointi ja Oulun elinvoima tätä kautta lisääntyvät Oulun kaupunkistrategian mukaisesti.

Kuvio 1. Työmarkkinatilanteeseen reagoinnin malli Oulussa

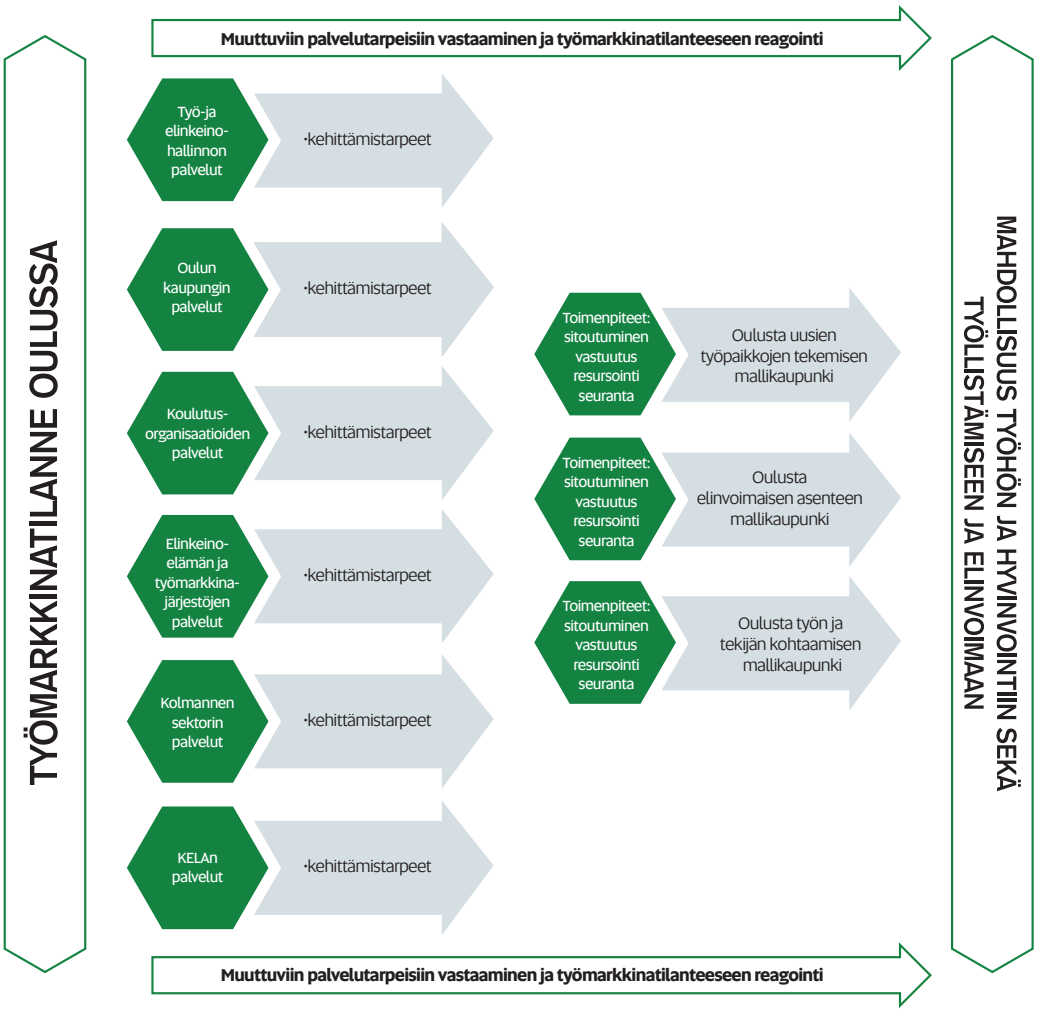

Oulun kaupungin työllisyysohjelma pyrkii siis konkreettisten toimenpiteiden kautta kolmen laajan kärkitavoitteen ja kaupunkistrategian työllisyystavoitteen toteutumiseen:

1. Oulusta uusien työpaikkojen tekemisen mallikaupunki. Oulun kaupungin alueelle syntyy valtuustokauden 2013–2016 aikana 2500 uuden nettotyöpaikan lisäys vuosittain.

2. Oulusta elinvoimaisen asenteen mallikaupunki. Nuorisotyöttömyyteen nollatoleranssi eli nuorisotakuun mukaisesti jokainen alle 30-vuotias työtön nuori joko töihin tai opiskelemaan tai näihin johtavaan palveluun. Valtuustokauden 2013–2016 aikana nuorisotyöttömyys puolittuu 11 prosenttiin.

3. Oulusta työn ja tekijän kohtaamisen mallikaupunki. Oulun rakennemuutokseen ja muutoksesta johtuvaan rakennetyöttömyyteen sekä pitkäaikaistyöttömyyteen vastataan ennakoivasti, joustavasti ja ketterästi luoden tarpeenmukaisesti toimivia toimintamalleja. Valtuustokauden 2013–2016 päättyessä työttömyys on enintään 11 prosenttia.

Jotta näillä kärkitavoitteilla olisi mahdollisuus toteutua ja että työllisyysohjelmalla olisi todellista vaikuttavuutta, täytyy niin olemassa olevien palveluiden kuin uusien toimenpide-esitystenkin takana olla selkeät sitoutumiset, vastuutukset, resursoinnit ja seurannat. Tämän työllisyysohjelman tekemiseen osallistuneet toimijat ovat sitoutuneet ohjelman päämäärien tavoittamiseen. Ohjelman toimenpide-esitysten toteutumista seurataan säännöllisesti kaupunginhallituksen kehittämisjaostossa sekä vuosittain ohjelmatyön ohjausryhmästä muodostettavalla seurantatyöryhmällä.

3 Mitä työllisyyskentän toimijat tarjoavat työnhakijoiden ja työnantajien palvelutarpeisiin tällä hetkellä

Oulun alueelle on tyypillistä tiivis verkostoyhteistyö palvelujen toteuttamisessa sekä yhteisten linjausten laatimisessa. Tällaisista toimista hyviä esimerkkejä ovat esimerkiksi Oulun kaupunkiseudun kasvusopimus ja Oulun innovaatioallianssi. Olemassa olevat palvelut työnantaja- ja työnhakija-asiakkaille sekä työllisyyskentän toimijat on koottu kuvioihin 2. ja 3. Lisäksi palveluja avataan yleisellä tasolla. Tämän katsauksen kautta saadaan näkyviin kaikki työllisyyden edistämisen eteen työtä tekevät toimijat palveluineen ja samalla se luo pohjaa toimenpide-esityksille. Työllisyyden edistämiseen liittyvää termistöä on avattu liitteessä 2.

Kuvio 2. Oulun toimija- ja palvelukenttä työnantaja-asiakkaille

Palvelut työnantajille					
Työ- ja elinkeinohallinnon palvelut • TE-toimisto • ELY-keskus • Työvoiman palvelukeskus(TYP)	**Oulun kaupungin palvelut** • työllisyyspalvelut • Byströmin nuorten palvelut • sosiaalipalvelut • Työvoiman palvelukeskus(TYP) • BusinessOulu	**Koulutusorganisaatioiden palvelut** • ammattioppilaitokset • korkeakoulut • aikuiskoulutus	**Kolmannen sektorin palvelut** • Oulun alueen työllistämis- ja aktivointitoimintaa järjestävät yhdistykset, järjestöt ja säätiöt	**Elinkeinoelämän järjestöjen palvelut** • Pohjois-Pohjanmaan yrittäjät • Oulun alueen • yrittäjäjärjestöt • Oulun kauppakamari	**Työmarkkinajärjestöjen palvelut** • työnantajajärjestöt • työntekijäjärjestöt
Yrityksen kehittämisavustus ja muut tuet	Kuntalisä	Oppisopimuskoulutus	Edelleensijoittaminen	Tiedotus ja edunvalvonta	Tiedotus ja edunvalvonta
Työvoimakoulutukset (yhteishankintakoulutus) Palkka- ja rekrytointituki	Kesätyöseteli	Täydennyskoulutus henkilöstölle	Työhönvalmennus- ja yrityskoordinaattoripalvelut	Verkostoitumispalvelut	
Työnvälityspalvelut CV-netti	Työhönvalmennus -palvelut rekrytoinnin ja ohjauksen tukena	Oppilaitosten työelämäpalvelut *(opiskelijoiden työssäoppiminen, harjoittelu ja muu työelämäyhteistyö)* Business Kitchen	Muut työllistämisen asiantuntijapalvelut	Neuvonta- ja kehittämispalvelut	
Työvoiman vähentämistä koskevat palvelut Muutosturva	Edelleensijoittaminen	Asiantuntijapalvelut		Tyky-yhteistyö	
Yritystoiminnan käynnistämis- ja kehittämispalvelut: starttiraha maksulliset liiketoiminnan kehittämispalvelut	Yrityksen käynnistämis-, kehittämis-, ja kansainvälistymispalvelut, innovaatio- ja verkostopalvelut	Tutkimus-, kehitys- ja innovaatioyhteistyö		Kampanjat	
Yrityskohtaiset asiantuntija- ja koulutuspalvelut		Kansainvälistymisen tukeminen			

Kuvio 3. Oulun toimija- ja palvelukenttä työnhakija-asiakkaille.

Palvelut työnhakijoille

Työ- ja elinkeinohallinnon palvelut • TE-toimisto • ELY-keskus • Työvoiman palvelukeskus (TYP)	**Oulun kaupungin palvelut** • työllisyyspalvelut • Byströmin nuorten palvelut • sosiaalipalvelut • Työvoiman palvelukeskus (TYP) • BusinessOulu	**Koulutus organisaatioiden palvelut** • ammattioppilaitokset • korkeakoulut • aikuiskoulutus	**Kolmannen sektorin palvelut** • Oulun alueen työllistämis- ja aktivointitoimintaa järjestävät yhdistykset, järjestöt ja säätiöt	**Työmarkkina- ja elinkeinoelämänjärjestöjen palvelut** • Pohjois-Pohjanmaan yrittäjät • Oulun alueen yrittäjäjärjestöt • Oulun kauppakamari • työntekijäjärjestöt • työnantajajärjestöt	**KELAn palvelut** • ammatilliset kuntoutuspalvelut • Työvoiman palvelukeskus (TYP) •
Työnvälityspalvelut (ml. EURES, kansainvälinen työnvälitys)	Palveluohjaus sekä tieto- ja neuvontapalvelut	Perustutkinnot, ammattitutkinnot, korkeakoulututkinnot	Tukityöllistäminen ja työkokeilut	Tiedotus	Ammatilliset kuntoutuskurssit
Tieto- ja neuvontapalvelut	Työhönvalmennus ja työnantajayhteistyö	Työssäoppiminen, työharjoittelu ja muu työelämäyhteistyö	Kuntouttava työtoiminta	Kurssit	Työ- ja koulutuskokeilu
Osaamisen kehittämispalvelut: työvoimakoulutus ja omaehtoinen opiskelu ammatinvalinta ja uraohjaus työnhaku-, ura- ja työhönvalmennus työ- ja koulutuskokeilut palkka- ja rekrytointituki	Tukityöllistäminen kaupungille, sisältäen oppisopimustyösuhteet, Arpeettitoiminnan ja kesätyöllistämisen	Oppisopimus-koulutus	Työllistämishankkeet	Omistajanvaihdospalvelut	Työkykyä ylläpitävä kuntoutus
Asiantuntija-arvioinnit: osaamis- ja ammattitaitokartoitus työkyvyn tutkimus ja arviointi arvio yritysideasta ja yrittäjävalmiuksista	Kuntalisät yrityksille ja yhdistyksille Kesätyösetelit	Työvoimakoulutus ja aikuiskoulutus	Työhönvalmennus ja työnantajayhteistyö Ohjaus	Projektitoiminta	Kuntoutustutkimus
Yritystoiminnan käynnistämis- ja kehittämispalvelut: starttiraha maksulliset liiketoiminnan kehittämispalvelut	Työpörssi	Valmentava/ei tutkintoon johtava koulutus	Edelleensijoittaminen	Kampanjat	Kuntoutustarveselvitys
	Nuorten työpajatoiminta	Opintojen ohjaus	Osatyökykyisten tuettu työllistäminen		Työkykyneuvonta
	Kuntouttava työtoiminta kuntoutusohjaus työkokeilu	Yrittäjyyskasvatus	Oppisopimuskoulutukset		
	Yrittäjyyskasvatus	Työnhakukurssit	Kohtaamispaikat		
	Kampanjat				

Työ- ja elinkeinohallinnon palvelut

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ja TE-toimisto toimivat kehittämiskumppaneina työvoimapalvelujen tuottamisessa alueellaan. Vuoden 2013 alusta lähtien TE-toimiston palveluja uudistettiin työ- ja elinkeinopalveluiksi eli TE-palveluiksi. TE-toimistot toimivat palvelulinjoihin perustuvalla palvelumallilla. Työnhakijan palvelutarpeen mukaan käytettävissä olevat palvelulinjat ovat: Työnvälitys- ja yrityspalvelut, Osaamisen kehittämispalvelut ja Tuetun työllistymisen palvelut.

TE-palveluissa keskitytään tukemaan työnhakijoiden nopeaa työllistymistä, parantamaan osaavan työvoiman saatavuutta ja turvaamaan yritysten toimintaedellytyksiä. Palveluja tarjotaan monikanavaisesti ja palvelujen tuottamisessa hyödynnetään verkostoitumista. Lisäksi Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto vastaa kansainvälisen työnvälityksen koordinoinnista Pohjois-Suomen alueella.

Työvoimapalveluina tarjottavaan palveluvalikoimaan kuuluvat kaikki palvelut ovat henkilöasiakkaan käytettävissä palvelutarpeen mukaisesti. Keskeisiä henkilöasiakaspalveluja ovat työnvälitys, ammatinvalinta ja uraohjaus, työvoimakoulutus, omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella, erilaiset valmennukset, työ- ja koulutuskokeilut, palkkatuki sekä muut työllistymistä tukevat palvelut (esim. erilaiset asiantuntija-arvioinnit).

Yrityksille ja työnantajille tarjottavia työvoima- ja yrityspalveluita ovat työnvälitys, tieto- ja neuvontapalvelut, palkkatuki (sanssi- ja duunikortti), työhönvalmentajan palvelut, yhteishankintakoulutus ja maksulliset yritystoiminnan kehittämispalvelut.

Alkavaa yrittäjyyttä tuetaan tieto- ja neuvontapalveluilla, yrittäjävalmiuksien ja yritystoiminnan edellytysten arvioinnilla, uravalmennuksella, työkokeilulla, yrittäjäkoulutuksella ja starttirahalla.

ELY-keskus tukee pk-yritysten perustamista, kasvua ja kehittymistä tarjoamalla neuvonta-, koulutus- ja kehittämispalveluja sekä rahoitusta, kuten yrityksen kehittämisavustus. ELY-keskuksen asiantuntijoilta saa lisätietoja rahoituslinjauksista, hankkeen soveltuvuudesta rahoitukseen ja tuen hakemisesta. ELY-keskuksen tavoitteena on nopeuttaa erityisesti pk-yritysten kasvua ja kilpailukykyä, kansainvälistymistä ja pääsyä ulkomaisille markkinoille.

Oulun kaupungin palvelut

Oulun kaupungin valtuustosopimuksen ja kaupunkistrategian mukaisesti Oulun kaupungin keskeisenä tavoitteena talouden tasapainottamiseksi on työpaikkojen lisääminen. Kaupunki luo edellytyksiä yritysten sijoittumiseen Ouluun ja panostaa erityisesti työttömyyden vähentämiseen.

Oulun kaupungin työllisyyden edistämiseen liittyvät asiantuntija- ja valmistelutehtävät on keskitetty Konsernipalvelujen työllisyyden edistämisen ryhmään. Elinkeinoelämän ja yritystoiminnan kehittämisestä vastaa puolestaan Oulun kaupungin omistama liikelaitos BusinessOulu. Varsinaisia työllisyyden ja yrittäjyyden edistämiseen liittyviä palveluita tuotetaan Oulun kaupungilla palvelualueiden ja liikelaitosten yhteistyönä. Valtuustosopimuksen mukaisesti jatkossa myös kaupungin työllisyyden edistämiseen liittyvien palvelujen ohjaus keskitetään. Oulun kaupungin työllisyyden edistämisen kokonaisuuteen haetaan uudenlaista joustavuutta hakeutumalla mahdolliseen valtakunnalliseen vapaakuntakokeiluun.

Verkkopalveluiden kautta tiedotetaan asiakkaille palveluista ja mahdollistetaan vaivaton yhteydenotto. Verkkopalveluita kehitetään systemaattisesti paremman saavutettavuuden ja tehokkaamman viestimisen aikaansaamiseksi. Niin viestimisessä kuin palveluiden tuottamisessa tehdään laajasti yhteistyötä muiden viranomaistahojen ja yksityis- ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Työnantaja-asiakkaille tarjottavia palveluja ovat BusinessOulun yritysten perustamiseen, kasvuun ja kansainvälisyyteen liittyvät palvelut. Tavoitteena on luoda Ouluun hyvä yrittäjyysilmasto ja luoda edellytykset sekä tukea uuden yritystoiminnan synnyttämistä, olemassa olevan yritystoiminnan kasvua ja kansainvälistymistä. Lisäksi tavoitteena on alueelle suuntautuvien investointien voimakas kasvu ja alueelle sijoittuvan yritystoiminnan lisääminen.

BusinessOulun, Oulun kaupungin opetustoimen, oppilaitosten ja muiden toimijoiden, kuten Starttaamon ja Yritystakomon kanssa toteutetaan yrittäjyyden edistämiseen ja yrittäjyyskasvatukseen liittyviä palveluja. Nämä palvelut on suunnattu yritystoimintaa suunnitteleville ja käynnistäville henkilöille. Lisäksi tuetaan nuorten työelämätuntemusta ja oma-aloitteista asennetta.

Oulun kaupunki tarjoaa työnantaja-asiakkaille työhönvalmennuspalveluiden kautta myös rekrytointiapua ja työhönvalmennuspalvelua sopivan työntekijän löytämiseksi. Yrityksiä autetaan myös tukityöllistämiseen liittyvässä viranomaisyhteistyössä. Oulun kaupunki tukee järjestöjen ja yritysten työllistämistä taloudellisesti kaupungin maksamilla kuntalisillä ja lisäksi nuorten kesätyöllistämistä tuetaan kesätyösetelillä. Kaupunki tukee kolmannen sektorin työllisyyttä edistävää hanketoimintaa myöntämällä kuntarahoitusosuutta.

Työnhakija-asiakkaille Oulun kaupunki tarjoaa palveluja yhteistyössä kaupungin eri yksiköiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Kaikessa asiakasohjauksessa tehdään tiivistä yhteistyötä TE-toimiston ja kolmannen sektorin

kanssa. Yhteistyöllä pyritään välttämään päällekkäisyydet palveluissa.

Byströmin nuorten palvelujen kautta 16–29 -vuotiaille oululaisille nuorille tarjotaan matalan kynnyksen palvelupaikka. Nuorille on tarjolla tiedotus- neuvonta- ja ohjauspalvelua mm. työhön ja koulutukseen sijoittumiseksi, elämänhallintaan, terveyteen ja kansainvälistymiseen liittyen. Nuorten työelämäkokemusta, ammatinvalintaa ja työllistymistä tuetaan työpajatoiminnalla sekä kaupungin omissa työpajoissa että yrityksissä tapahtuvana. Oulun kaupunki tarjoaa nuorille kesätyöpaikkoja ja edistää alueen työnantajille työllistymistä kesätyöseteleillä. Työpörssitoiminnan kautta tarjotaan kaupungin yksiköissä avoinna olevia työkokeilupaikkoja ja avoimia työpajapaikkoja. Kaupunki tarjoaa nuorille myös palkkatukityötä, tuettua oppisopimuskoulutusta ja Arpeetti -toimintaa.

Pitkään työtä hakeneiden työllistymistä ja työelämäosallisuutta sekä toimialakohtaista yritysyhteistyötä toteutetaan Oulun kaupungin työllisyyspalvelujen kautta. Työllisyyspalveluissa kartoitetaan asiakkaan tilanne ja laaditaan henkilökohtainen polku kohti työelämää tai koulutusta. Polku voi sisältää esimerkiksi kuntouttavaa työtoimintaa jossain alueen yhdistyksistä tai palkkatukityötä kaupungin eri yksiköissä. Työllistymispolun lopullisena tavoitteena on työllistyminen avoimille työmarkkinoille. Lisäksi tarvittaessa neuvotaan, ohjataan ja tuetaan kuntoutumiseen liittyvissä asioissa.

Pitkään työtä hakeneille palveluja tarjotaan myös Oulun työvoiman palvelukeskuksessa (TYP), joka on Oulun kaupungin, Pohjois-Pohjanmaan TE-toimiston ja KELAn yhteistyöorganisaatio. Palvelukeskuksen avulla edistetään pitkään työttömänä olleiden oululaisten työllistymistä, elämänhallintaa, työkyvyn ylläpitoa ja kuntoutumista.

Kaupungin aikuissosiaalityö tukee 18–64 -vuotiaiden oululaisten sosiaalista hyvinvointia, toimintakykyä ja omatoimista suoriutumista elämän erilaisissa ongelmissa. Sosiaalityössä tarjotaan tukea arkielämän hallintaan ja suunnitteluun, ohjataan työttömiä työllisyyspalveluihin ja esimerkiksi kuntouttavaan työtoimintaan liittyvissä asioissa sekä autetaan, kun mielenterveys- tai päihdeongelmat ovat työllistymisen esteenä.

Koulutusorganisaatioiden palvelut

Koulutustoimijat ovat keskeinen taho pitkän aikavälin työvoiman tarjonnan kannalta. Oulu on pohjoisen keskeinen opiskelukaupunki ja tarjolla on kattavasti niin korkeakoulutasoista kuin myös ammatillista tutkintoon johtavaa koulutusta nuorille ja aikuisille. Oikein mitoitettu ja suunnattu koulutus mahdollistaa eri toimialojen tarvitseman osaavan työvoiman. Koulutus on myös väline työllisyyden parantamisessa ja elinkeinoelämän kehittämisessä. Koulutustarjonnan mitoittaminen ja koulutuksen sisällöllinen kehittäminen edellyttävät tulevaisuuden koulutus- ja työvoimatarpeiden arviointia eli ennakointia. Ennakointityötä tehdään laajassa yhteistyöverkostossa niin alueellisesti kuin myös valtakunnallisesti. Ennakoitavina ovat ammatillisen peruskoulutuksen, ammattikorkeakoulutuksen sekä yliopistokoulutuksen kaikki koulutus- ja opintoalat. Ennakointi suuntautuu pitkälle tulevaisuuteen, sillä tutkintoon johtavan koulutuksen kestosta johtuen tutkinnon suorittaneet siirtyvät työelämään vasta 5–8 vuoden kuluttua siitä kun koulutustarjonnan muutoksista on päätetty. Lisä- ja muuntokoulutuksessa aikajänne on lyhyempi ja niiden kautta työmarkkinoiden muutoksiin voidaan reagoida nopeammin.

Tutkintoon johtavan koulutuksen lisäksi koulutusorganisaatioilla on keskeinen rooli myös erilaisten täydentävien opintojen, henkilöstökoulutusten, työvoimakoulutusten ja yhteis-hankintakoulutusten tuottajina. Esimerkiksi TE-hallinnon kautta hankituilla työvoimapoliittisella aikuiskoulutuksella vastataan yritysten nopeisiin työvoima- ja osaamistarpeisiin. Yritysten kanssa toteutettavissa yhteishankintakoulutuksissa voi kouluttaa uusia työntekijöitä tai päivittää työssä olevan henkilöstön osaamista muutostilanteissa.

Koulutusorganisaatioiden työssä niin työvoima- ja osaamistarpeiden ennakoinnissa kuin myös koulutustehtävässä korostuu entistä enemmän työelämäyhteys. Ammatillisella puolella etenkin oppisopimuskoulutus tarjoaa tähän hyvät edellytykset. Oppilaitoksissa on useita väyliä opintojen työelämäyhteyteen ja samalla ne tarjoavat yrityksille ja muille työnantajille hyvän väylän tutustua opiskelijoiden osaamiseen. Tällaisia väyliä ovat mm. oppilaitosten työssäoppimis- ja harjoittelujaksot sekä opinnäytetyöt. Entistä enemmän on tarjolla myös projektiopintojen luonteisia yhteistyömahdollisuuksia, jolloin mm. kurssin osana voidaan tehdä työelämän lyhyitä toimeksiantoja. Oppilaitokset ovat myös pyrkineet kehittämään työelämäyhteistyötään entistä helpommin lähestyttäväksi yrityksille ja ns. yhden luukun periaatetta toteutetaan.

Oppilaitokset tekevät lisäksi työelämäyhteistyötä yritysten suuntaan yrittäjyyden edistämisen ja yrittäjyyskasvatuksen tulokulmasta. Esimerkkejä tällaisesta toiminnasta ovat Business Kitchen, YES-keskus ja FINPEC. Korkeakoulujen keskeisenä yhteistyömuotona on lisäksi tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotyö. Tässä foorumina toimii mm. Innovaatioallianssi.

Kolmannen sektorin palvelut

Kolmannen sektorin toimijat ovat keskeisiä yhteistyökumppaneita etenkin pitkään töitä hakeneiden, nuorten ja osatyökykyisten työnhakijoiden aktivoimisessa ja tukityöllistämisessä. Useat yleishyödylliset järjestöt,

yhdistykset ja säätiöt tarjoavat työnhakijoille mahdollisuuden kehittää ammatillisia valmiuksia ja osaamista. Kolmannen sektorin toimijat ovat merkittävä työantajataho pitkään töitä hakeneille ja tarjoavat muun muassa kuntouttavan työtoiminnan, työkokeilun, palkkatukityön ja oppisopimuksen avulla väylän kohti avoimia työmarkkinoita. Useat kolmannen sektorin toimijat mahdollistavat palveluillaan pitkäaikaisen ja kuntouttavan tuen työttömille työnhakijoille. Osa kolmannen sektorin toimijoista auttaa yritystyönantajia löytämään sopivaa työvoimaa esimerkiksi edelleensijoittamalla tukityöllistettyjään yrityksiin. Yrityksille tarjotaan myös ohjauksellista apua työhönvalmennuksella ja muilla työllistämiseen liittyvillä asiantuntijapalveluilla.

Työmarkkina- ja elinkeinoelämän järjestöjen palvelut

Keskeisenä tehtävänä on oman kohderyhmän jäsenistön edunvalvonta ja tiedottaminen.

KELAn palvelut

Kelan rooli työllisyyden edistämisessä on etenkin työkyvyn ylläpidon tukeminen ja työelämään paluun edistäminen kuntoutuksen avulla. Siihen liittyen tarjotaan työ- ja koulutuskokeilua, työkykyä ylläpitävää kuntoutusta ja neuvontaa sekä kuntoutustutkimuksia.

Ajankohtaisia nostoja työllisyyskentän toimijoiden palveluista

- TE-palvelu-uudistuksen toimeenpanon jatkaminen.
- Oulun kaupungin työllisyyden edistämiseen liittyvien palveluiden keskittäminen. Kaupungin työhönvalmennuspalvelut yritysten rekrytoinnin tukena. Hakeutuminen vapaakuntakokeiluun.
- Koulutusorganisaatioiden monipuolinen tarjonta ja tiivistyvä työelämäyhteys.
- Kolmannen sektorin työllistämistoimien saumaton verkottuminen palvelukokonaisuuteen.
- Työllisyys- ja elinkeinotoimijoiden vahva verkostoyhteistyö palveluiden tuottamisessa.
- Yksilöiden ja yritysten vastuu ja asenne, asenteellinen esteettömyys työllistymisessä ja työllistämisessä. Yksilöiden ja yritysten aito tahtotila löytää tilanteeseensa ratkaisu on lopulta merkittävin seikka palveluiden vaikuttavuudessa.

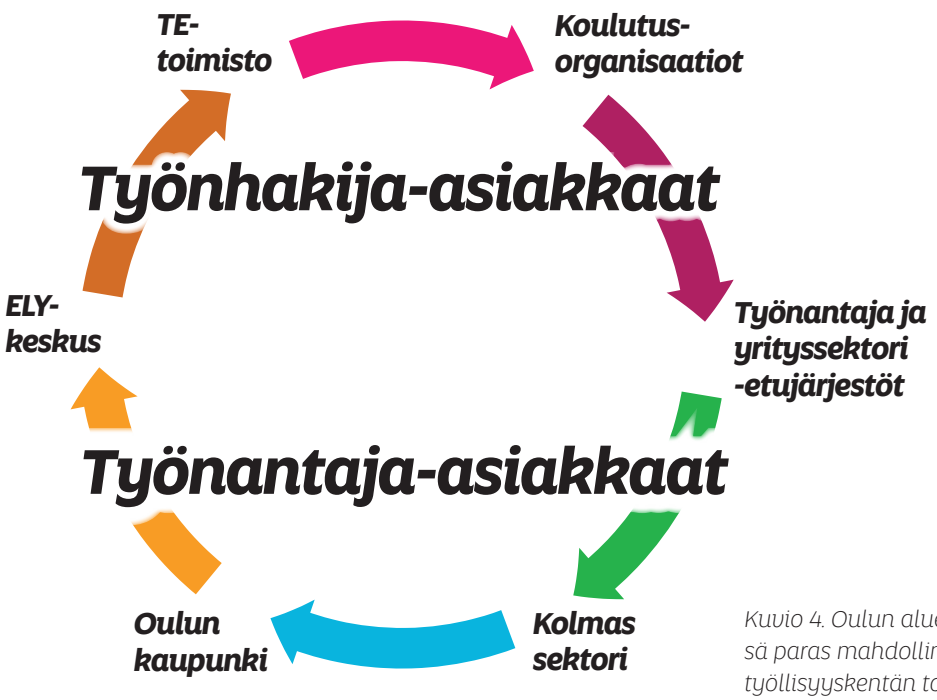

Kuvio 4. Oulun alueen työllisyyden edistämisessä paras mahdollinen lopputulos saavutetaan työllisyyskentän toimijoiden saumattomalla yhteistyöllä ja asiakkaiden oma-aloitteisella sitoutumisella tilanteensa eteenpäin viemiseen.

4 Kuinka työnhakijoiden ja työnantajien palvelutarpeisiin vastaamista kehitetään

Työllisyyskentän toimijoiden asiantuntijahaastatteluissa nousi esiin toistuvasti samansuuntaisia toimijasta riippumattomia palveluiden kehittämistarpeita. Tämä antaa vahvaa perustetta sille, että kehittämistarpeet ovat palveluiden parantamisen kannalta oleellisia, ja että niihin on vastattava ohjelmassa. Keskeisimmät teemat esiin nousseissa kehittämistarpeissa liittyivät asiakkuuden kehittämiseen, liikkuvuuden edistämiseen, verkostojen ja yhteistyön koordinaation parantamiseen ja viestinnän tehostamiseen.

Seuraavassa esitellään tämän ohjelman esitykset konkreettisiksi toimenpiteiksi, jotta työnhakija- ja työnantaja-asiakkaiden palvelutarpeisiin pystyttäisiin vastaamaan entistä paremmin. Toimenpide-esitykset on koottu ohjelman kolmen kärkitavoitteen alle. Kärkitavoitteiden mukaiset teemat ovat nousseet esille myös muissa alueen kehittämisen kannalta keskeisissä asiakirjoissa kuten ohjausryhmätoimijoiden strategisissa tavoiteohjelmissa, Oulun kaupungin strategiassa ja valtuustosopimuksessa, Oulun kaupunkiseudun kasvusopimuksessa, BusinessOulun toimenpideohjelmassa ja INKA-ohjelmassa. Tähän ohjelmaan on tuotu sellaisia työllisyyden edistämisen kannalta keskeisiä toimenpide-esityksiä, joita ei ole vielä valmisteltu tai viety muuten toimenpidetasolle.

Kullakin toimenpiteellä on mahdollisimman tarkka kohderyhmä, tavoite, vastuutus ja resursointi. Toimenpiteet käynnistetään valtuustokauden 2013–2016 aikana ja niiden toteutumista seurataan säännöllisesti kaupunginhallituksen kehittämisjaostossa sekä vuosittain ohjelmatyön ohjausryhmästä muodostettavalla seurantatyöryhmällä.

4.1 Oulusta uusien työpaikkojen tekemisen mallikaupunki

Oulun kaupungin työllisyysohjelma pyrkii Oulun kaupunkistrategian ja BusinessOulun toimenpideohjelman mukaisesti 2500 nettotyöpaikan kasvuun vuosittain valtuustokaudella 2013–2016. Myös Oulun kaupungin valtuustosopimus määrittää valtuuston keskeiseksi tavoitteeksi kaupungin talouden tasapainottamisessa työpaikkojen lisäämisen. Näissä asiakirjoissa uusien työpaikkojen tekemisen keinoina ovat mm. viennin ja alueellisten investointien voimakas kasvu. Oulun kaupunkiseudun kasvusopimus taas mainitsee työvoiman liikkuvuuden edistämisen yhtenä painopisteenään.

Työllisyysohjelman tulokulma uusien työpaikkojen tekemiseen tulee mm. piilotyöpaikkojen ja tekemättömän työn etsimisen kautta sekä työnantajan palkkauskynnyksen madaltamisen kautta erilaisin tukimuodoin. Olemassa olevien palveluiden kehittämistarpeista lähtien ohjelmassa esitetään seuraavat toimenpiteet Oulusta uusien työpaikkojen tekemisen mallikaupunki -kärkitavoitteen alle.

1. Työvoiman pohjoisen liikkuvuuden edistäminen

Pohjois-Norjaan, -Ruotsiin ja -Suomeen on tulossa vuoteen 2020 mennessä merkittäviä investointeja, jotka etenevät talouden taantumasta huolimatta. Esimerkiksi Pohjois-Norjassa työvoiman tarvetta on monilla toimialoilla, kuten öljy- ja kaasuteollisuudessa, matkailussa, ympäristöteknologiassa, rakentamisessa sekä koulutus- ja tutkimus-alalla. Kaikki pohjoisen alueen investoinnit lisäävät työvoimantarvetta myös infrarakentamiseen ja eri palvelualoille.

Selvitetään pohjoisen alueen työllistymismahdollisuuksia, liikkuvuuden kannalta oleellisia käytännön toimia ja toimijoita sekä edistetään Oulun alueen työvoiman mahdollisuuksia työllistyä pohjoisten alueiden yrityksiin tai pohjoisilla alueilla toimiviin suomalaisiin yrityksiin. Selvityksen ja pilotointien pohjalta laaditaan ja pannaan toimeen toimintamalli, jonka kautta edistetään liikkuvuutta Norjan pohjoisimpiin lääneihin Nordlandiin, Tromssaan ja Finnmarkiin, Ruotsin vastaaviin Norrbotteniin ja Västerbotteniin sekä Suomessa Lapin lääniin.

Työvoiman pohjoisen liikkuvuuden edistäminen vaatii tiiviin verkostoyhteistyön Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin TE-toimistojen ja ELY-keskusten, Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin liiton, Oulun yliopiston, Oulun seudun ammattikorkeakoulun, Oulun alueen toisen asteen oppilaitosten, Pohjois-Pohjanmaan yrittäjien, Oulun kauppakamarin, Barentskeskuksen, työmarkkinajärjestöjen, rekrytointiyritysten ja BusinessOulun sekä Oulun kaupungin työllisyys- ja nuorisopalveluiden kanssa. Edelleen yhteistyöverkosto täytyy luoda Norjan ja Ruotsin vastaaviin toimijoihin sekä kohdealueiden yrityksiin.

Kohderyhmät: Oulun alueen työvoima.

Tavoite ja aikataulu: Pohjoisen liikkuvuuden edellytysten selvitystyö, toimintamalli ja pilotoinnit tehty vuoden 2014 loppuun mennessä. Toimintamallin toimeenpano vuodesta 2015 lähtien.

Valmistelu/toteutusvastuu: Työvoiman pohjoisen liikkuvuuden edistämisen päävalmistelu- ja toteutusvastuu on Oulun kaupungin konsernipalveluiden työllisyyden edistämisessä tiiviissä yhteistyössä edellä mainitun verkoston kanssa. Toimenpidettä viedään eteenpäin

rinnakkain BusinessOulun yritysten pohjoisen liikkuvuuden edistämisen ja Suomi-talo-kokonaisuuden sekä TE-toimiston palveluiden kanssa. Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto tuottaa eurooppalaisen työnvälityksen (EURES)-palveluita alueellaan. TE-toimisto vastaa Työ- ja elinkeinoministeriön päätöksen mukaisesti kansainvälisen työnvälityksen tehtävistä myös Kainuun ja Lapin alueella.

Resursointi: Työvoiman pohjoisen liikkuvuuden edistäminen toimenpiteenä hankkeistetaan. Toimintamallin laatimiseen haetaan rahoitus päättyvän EU-rahasto-ohjelmakauden varoista ja toimintamallin toteutushankkeen rahoitus suunniteltu haettavaksi tulevalta EU-rahasto-ohjelmakaudelta ja muista kansainvälisistä rahasto-ohjelmista. Organisaatiot varaavat hankevalmisteluun asiantuntijoidensa työpanosta.

2. *Mikro- ja pienyritysten rekrytointikynnyksen madaltaminen palveluja kohdentamalla*

Tällä hetkellä Oulussa eniten uutta työvoimaa rekrytoivat 1–9 henkilön mikro- ja pienyritykset ja erityisesti 1–4 henkilön mikroyritykset. Oulun yrittäjäjärjestöjen näkemyksen mukaan taloudellinen ja ohjauksellinen tuki työsuhteen alkuun madaltaa mikro- ja pienyrittäjän kynnystä palkata uusi työntekijä.

Mikro- ja pienyrittäjien kiireisessä arjessa ei välttämättä ehditä tarkastelemaan mitä tekemätöntä työtä yrityksestä voi löytyä ja mikä merkitys sillä voi olla yrityksen liiketoiminnan kasvulle. Julkisen ja kolmannen sektorin työhönvalmennus- ja yrityskoordinaattoripalvelut keskittyvät yrityskontaktointiin juuri tästä näkökulmasta ja auttavat sopivan työntekijän ja julkisten palkkaustukien hakemisessa näihin paikkoihin. Myös koulutusorganisaatioilla on työelämäyhteistyötä, joka tähtää rekrytointikynnyksen madaltamiseen. Nämä palvelut tarjoavat työsuhteen alkuun myös ohjauksellista tukea, mikä voi olla varsinkin mikro- ja pienyrittäjillä erittäin arvokasta ja palkkauskynnystä madaltavaa. Toimenpiteenä näitä työhönvalmennuspalveluita tulee kohdistaa ja markkinoida entistä laajemmin Oulun alueen mikro- ja pienyrittäjille yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjien ja Oulun alueen yrittäjäjärjestöjen sekä muiden elinkeinoelämän toimijoiden kanssa.

Kohderyhmät: Oulun alueen mikro- ja pienyritykset.

Tavoite ja aikataulu: Työhönvalmennuspalveluita ja palveluiden markkinointia on kohdennettu Oulun alueen mikro- ja pienyrityksille. Tämän seurauksena mikro- ja pienyritysten rekrytointikynnys on madaltunut. Markkinoinnin kohdentamiseen panostetaan erityisesti vuoden 2014 aikana ja saatujen vaikutusten pohjalta tehdään linjauksia jatkosta.

Valmistelu/toteutusvastuu: Oulun kaupungin työhönvalmennuspalvelut, 3. sektorin työhönvalmennus- ja yrityskoordinaattoripalvelut, TE-palvelut, Oulun alueen koulutusorganisaatiot, Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät ja Oulun alueen yrittäjäjärjestöt, Oulun kauppakamari, BusinessOulu.

Resursointi: Organisaatioiden perustoimintana. Organisaatiot sitoutuvat yhteistyöhön.

3. *Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan avaaminen, markkinointi ja vahvempi liiketoiminnallistaminen*

Uusien työpaikkojen luominen lähtee vahvasti tutkimuksesta, kehitystyöstä ja uusista innovaatioista. Oulun alueen innovaatiotoimintaa on systemaattisesti kehitetty usean vuoden ajan, mm. Oulun innovaatioallianssin toimesta. Kasvua hakevien start-up –yritysten lähteenä nähdään enenevissä määrin korkeakoulut ja tutkimushankkeet. Oulun alueen laajaa tki-toimintakenttää kehitetään siis aktiivisesti, mutta sitä tulee avata ja sen yhteyteen tulee kehittää entistä enemmän malleja, joilla uusista innovaatioista saadaan kehitettyä liiketoimintaa. Yhtenä toimintamallina kokeillaan rakennemuutoksen myötä irtisanottujen ICT-alan ammattilaisten teknisen ja tuotteistamisen osaamisen viemistä tutkimusryhmiin.

Kohderyhmät: Rakennetyöttömyyden myötä työttömäksi jääneet ICT-alan ammattilaiset ja korkeakoulujen tutkimusryhmät.

Tavoite ja aikataulu: ICT-alan ammattilaisten mukaan ottamisen myötä korkeakoulujen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnasta on saatu enemmän liiketoimintaideoita. Toiminnan kokeilu aloitetaan vuoden 2014 aikana.

Valmistelu/toteutusvastuu: Oulun yliopisto, Oulun seudun ammattikorkeakoulu, BusinessOulu, Oulun innovaatioallianssi, Business Kitchen.

Resursointi: Organisaatioiden perustoimintana. Mahdollisuudet hankkeistamiseen arvioidaan tapauskohtaisesti. Organisaatiot sitoutuvat yhteistyöhön.

4. *Uusien työpaikkojen luominen alueelle Oulun kaupungin hankintatoimintaa kehittämällä*

Oulun kaupunki käyttää vuosittain n.500 miljoonaa euroa julkisiin hankintoihin. Kehittämällä kaupungin hankintatoimintaa ja käyttämällä mahdollisuuksien mukaan vastuullisia hankintakriteereitä, voidaan tukea myös paikallisten pienten ja keskisuurten yritysten mahdollisuuksia menestyä kilpailussa suurten toimijoiden ohella. Tämä tukisi alueen pk-yritysten liiketoimintaa ja toisi alueelle lisää työtä. Toimenpiteenä pilotoidaan erilaisia mahdollisuuksia

käyttää vastuullisia hankintakriteereitä Oulun kaupungin hankinnoissa.

Kohderyhmät: Oulun kaupungin hankinnoista vastaavat tahot ja Oulun alueen yritykset.

Tavoite ja aikataulu: Vastuullisten hankintakriteerien käyttö Oulun kaupungin hankinnoissa on lisääntynyt ja kriteerien käyttö on vaikuttanut myös Oulun alueen työllisyyteen myönteisesti. Vastuulliset hankinnat -projekti on käynnistynyt heinäkuussa 2013 ja tietoa projektin vaikutuksista saadaan kesään 2015 mennessä.

Valmistelu/toteutusvastuu: Oulun kaupungin työllisyyden edistämisen koordinoima Vastuulliset hankinnat -projekti yhteistyössä strategisen hankintatoimen kanssa. Yhteistyö valtakunnallisesti muiden vastuullisten hankintojen kanssa työskentelevien toimijoiden ja hankkeiden kanssa.

Resursointi: Oulun kaupungin työllisyyden edistämisen hallinnoima Vastuulliset hankinnat -projekti.

5. Osa-aikatyö mahdollisuutena työnhakijalle ja työnantajalle

Suomalaisen työelämän painottuminen vahvasti kokoaikatyöhön tekee osa-aikatyön hyödyntämisen avoimilla työmarkkinoilla haasteelliseksi. Moni uusi työpaikka voi olla osa-aikainen laajentuen myöhemmin kokoaikatyöksi. Useasta osa-aikatyöstä voi myös koordinoimalla koota työnhakijalle kokoaikatyön. Samalla työnantajille avautuisi mahdollisuus tarjota suppeampia työkokonaisuuksia, joiden toteuttamiseen ei tarvita kokoaikaista työntekijää. Osa-aikatyö on monille erityisryhmille, kuten osatyökykyisille, maahanmuuttajille, syrjäytymisvaarassa oleville nuorille ja pitkään töitä hakeneille väylä avoimille työmarkkinoille. Suomalaisen työelämän joustavuutta osa-aikatyön tekemisen mahdollistamiseksi tulee lobata enemmän paikallisesti markkinoimalla ja tiedottamalla. Lisäksi selvitetään osa-aikatyön löytämisen ja koordinoinnin keinoja esimerkiksi mahdollisen Oulun alueen työpankin kautta.

Kohderyhmät: Osa-aikatyöstä erityisesti hyötyvät työnhakijaryhmät, kuten pitkään töitä hakeneet, osatyökykyiset, maahanmuuttajat ja syrjäytymisvaarassa olevat nuoret. Oulun alueen yritykset.

Tavoite ja aikataulu: Tiedottamista ja markkinointia osa-aikatyöstä on lisätty ja tämän seurauksena tietoisuus osa-aikatyön mahdollisuuksista on lisääntynyt. Työpankki osa-aikatyön löytämisen ja koordinoinnin keinona on selvitetty. Toimenpide on käynnistetty ja markkinointia sekä toimia lisätään vuoden 2014 aikana.

Valmistelu/toteutusvastuu: Oulun kaupungin työllisyyden edistämisen palvelukenttä, TE-palvelut, 3. sektorin toimijat ja Ammattiopisto Luovi. Tiedotuksessa ja markkinoinnissa yhteistyö Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjien ja Oulun alueen yrittäjäjärjestöjen kanssa.

Resursointi: Organisaatioiden perustoimintana.

4.2 Oulusta elinvoimaisen asenteen mallikaupunki

Oulun kaupunkistrategian mukaan Oulun alueen kilpailukyky muodostuu osaamisesta, viihtyisyydestä, luonnon läheisyydestä, logistisesta saavutettavuudesta ja ”tekemisen meiningistä”. Työllisyysohjelmassa tämä tekemisen meininki ilmenee elinvoimaisena asenteena. Haastavista ajoista huolimatta täytyy katsoa vahvasti tulevaisuuteen. Oulu on lanseerannut nollatoleranssin nuorisotyöttömyyttä kohtaan eli nuorisotakuun mukaisesti jokainen alle 25 -vuotias ja alle 30 -vuotias vastavalmistunut nuori pitää saada joko töihin tai opiskelemaan tai näihin johtaviin palveluihin. Työllisyysohjelman tavoitteena on Oulun kaupungin valtuustosopimuksen mukaisesti nuorisotyöttömyyden puolittaminen 11 prosenttiin valtuustokauden 2013–2016 aikana.

Oulun kaupunkiseudun kasvusopimuksen yhden johtoteeman mukaan seudun nuori, osaava väestö on vahva kansallinen voimavara kasvun aikaansaamiseksi. Olemassa olevien palveluiden kehittämistarpeista lähtien ohjelmassa esitetään seuraavat toimenpiteet Oulusta elinvoimaisen asenteen mallikaupunki -kärkitavoitteen alle.

6. Nuorten työllisyyspalvelukokonaisuuden kehittäminen

Tavoitteena on työllisyyteen liittyvien palveluiden linkittyminen, saumaton yhteistyö ja helppo tavoitettavuus nuorille. Pyrkimyksenä on parantaa ja kehittää nuorten ennaltaehkäiseviä ja työllisyyttä edistäviä palveluja sekä työnantajayhteistyötä erityisesti yrityssektorille. Toimenpide pohjaa Oulun kaupungin kasvusopimukseen ja tukee nuorisotakuun tavoitteita. Toimenpiteenä kehitetään uusia hallinto- ja sektorirajat ylittäviä ratkaisuja nuorten työllisyyden edistämiseksi sekä yhtenäinen nuorten työllisyyden edistämisen palveluprosessi.

Kohderyhmät: Nuorisotakuun piiriin kuuluvat nuoret.

Tavoite ja aikataulu: Uusia hallinto- ja sektorirajoja ylittäviä ratkaisuja nuorten työllisyyden edistämiseksi on kehitetty sekä yhtenäinen nuorten työllisyyden edistämisen palvelumalli on rakennettu valtuustokauden aikana.

Valmistelu/toteutusvastuu: Hankkeistamisen päävalmistelu- ja toteutusvastuu on Oulun kaupungin konsernipalveluiden työllisyyden edistämisessä tiiviissä yhteistyössä kaupungin eri palvelualueiden, TE-toimiston

ja ELY-keskuksen sekä muiden verkosto- ja yritysyhteistyökumppaneiden kanssa.

Resursointi: Nuorten työllisyyspalvelukokonaisuuden kehittäminen toimenpiteenä hankkeistetaan. Hankkeen rahoitus on suunniteltu haettavaksi tulevalta EU-rahastoohjelmakaudelta. Organisaatiot varaavat hankevalmisteluun asiantuntijoidensa työpanosta.

7. Osaamisen ja valmennuksen kehittäminen oikeassa työympäristössä – yrityspajat ja oppisopimuskoulutus

Madalletaan avoimille työmarkkinoille siirtymisen kynnystä tiiviimmällä yritysyhteistyöllä. Oulun kaupungin nuorille suunnattua työpajatoimintaa ja -valmennusta viedään entistä enemmän aitoihin työympäristöihin alueen yrityksiin.

Oppisopimuskoulutuksen joustavuuden lisäämistä pilotoidaan Oulussa edelleensijoittamalla Oulun kaupungille tukityöllistettyjä henkilöitä oppisopimustyösuhteeseen koulutusyhteistyösopimuksella pk-yrityksiin.

Kohderyhmät: Nuorisotakuun piiriin kuuluvat nuoret ja muut vaikeassa työmarkkina-asemassa olevat henkilöt ja Oulun alueen yritykset.

Tavoite ja aikataulu: Nuorten työpajatoiminnan ja -valmennuksen vieminen alueen yrityksiin ja oppisopimuskoulutuspilotointi on käynnistetty vuoden 2014 aikana. Saatujen vaikutusten pohjalta tehdään linjauksia jatkosta.

Valmistelu/toteutusvastuu: Valmistelu perustyönä Oulun kaupungin työllisyyden edistämisen palvelukentässä ja nuorisopalveluissa yhteistyöverkoston kanssa. Toteutus alueen yritysten kanssa.

Resursointi: Organisaatioiden perustoimintana sekä osana nuorten työllisyyspalvelukokonaisuuden kehittämistä.

8. Asiakkaan tarve on lähtökohta palveluissa

Työnhakija- ja työnantaja-asiakkaan tarpeeseen vastaaminen tulee olla lähtökohtana kaikissa työllisyyteen liittyvissä palveluissa. Hyvän asenteen ja ammattitaidon omaava työntekijä näkee asiat asiakkaan tulokulmasta. Asiakaslähtöisyys sisältää myös työnhakija- ja työnantaja-asiakkaiden aidon halun sitoutua asiakkuuteen ja omaaloitteisen pyrkimyksen tilanteensa eteenpäin viemiseen. Työllisyyskentän toimijoiden esimiestaso sitoutuu työntekijöiden perehdytyksestä alkaen asiakaslähtöiseen työskentelytapaan. Lisäksi luodaan toimintamalleja ja työvälineitä asiakaslähtöiseen palveluohjaukseen.

Kohderyhmät: Työllisyyskentän asiakaspalvelutyötä tekevät henkilöt. Välillisesti palveluita käyttävät asiakkaat.

Tavoite ja aikataulu: Työllisyyskentän asiakaspalvelutyötä tekevät henkilöt on perehdytetty asiakaslähtöiseen työskentelytapaan organisaatiossaan ja tämän tukemiseksi on luotu toimintamalleja ja työvälineitä. Toimenpidettä toteutetaan valtuustokauden aikana

Valmistelu/toteutusvastuu: Työllisyyskentän toimijoiden esimiestaso.

Resursointi: Organisaatioiden perustoimintana.

9. Oppilaitosten työelämälähtöisyyden edelleen kehittäminen

Opiskeluiden työelämälähtöisyyden edelleen kehittäminen on kaikkien Oulun alueen koulutusorganisaatioiden prioriteeteissa korkealla alkaen perusopetuksen TET-jaksoista korkeakoulujen työharjoitteluihin. Perusajatuksena on, että opiskeluista siirrytään mahdollisimman kitkattomasti työelämään. Tämän edistämiseksi oppilaitoksilla on paljon opiskeluiden aikaisia palveluita ja toimenpiteitä. Samalla oppilaitoksissa tunnistetaan tarve työelämälähtöisyyden edelleen kehittämiseen. Opiskelijoiden työssäoppimisjaksoihin ja työharjoitteluihin, kuten myös opettajien oman toimialansa työelämäjaksoihin panostetaan lisää ja niitä suunnataan entistä enemmän pk-yritysten suuntaan. Erilaisia opiskeluiden aikaisia työnhaku- ja työelämäkursseja kehitetään yhteistyössä alueen työllisyystoimijoiden kanssa ja selvitetään kurssien kytkeminen osaksi perusopintoja. Alueen tulevaisuuden osaamistarpeiden pohjalta tehtäviä ennakointiprosesseja ja opintojen keskeyttämisen ehkäisyä kehitetään edelleen.

Kohderyhmät: Opintosuunnitelmatyön ja työelämäyhteistyön kehittämisen kautta kohderyhmänä Oulun alueen opiskelijat, opettajat ja yritykset.

Tavoite ja aikataulu: Opiskelijoiden ja opettajien työelämäyhteistyön mahdollisuudet ovat lisääntyneet. Alueen pk-yritysten mahdollisuuksiin oppilaitosten työelämälähtöisyyden lisäämiseksi on panostettu erityisesti. Työnhaku- ja työelämäkurssien kytkeminen osaksi perusopintoja on selvitetty. Toimenpiteeseen liittyvä kehittämistyö on käynnissä ja sitä jatketaan valtuustokauden ajan.

Valmistelu/toteutusvastuu: Oulun alueen koulutusorganisaatiot, työnantajajärjestöt, Oulun kaupungin työllisyyden edistämisen palvelukenttä, TE-palvelut.

Resursointi: Organisaatioiden perustoimintana.

10. Viestinnän asiakaslähtöisyys, kohdentaminen ja verkostomaisuus

Työllisyyskentän toimijoiden viestintä työnhakija- ja työnantaja-asiakkaiden suuntaan tulee olla asiakkaan

tarpeet tunnistavaa ja selkeäkielistä, oikein kohdennettua ja ajoitettua sekä toisten työllisyystoimijoiden viestinnästä tietoista ristiriitaisuuksien välttämiseksi. Oulun kaupungin sivujen alle tehdään yrityksille ja muille työnantaja-asiakkaille suunnattu selkeä nettisivusto, johon kootaan sekä Oulun kaupungin että muiden toimijoiden keskeiset työllistämisen tukipalvelut ja ohjeistukset sekä oppilaitosten työelämäyhteistyön mahdollisuudet. Palveluiden saavutettavuutta parannetaan selkeillä yhteydenottokanavilla kaupungin työhönvalmennus -palveluiden kautta ja oppilaitosten yhteisellä viestinnällä yritysten suuntaan. Lisäksi tehdään muita kohdennettuja viestintämateriaaleja tarvelähtöisesti.

Kohderyhmät: Oulun alueen työnantajat ja työnhakijat.

Tavoite ja aikataulu: Työnantaja-asiakkaille suunnattu nettisivusto on tehty, työhönvalmennus -palvelut toimii yhteydenottokanavana asiakkaiden suuntaan oppilaitokset tekevät yhteistyötä viestinnässään yrityksille vuoden 2014 aikana.

Valmistelu/toteutusvastuu: Oulun kaupungin työllisyyden edistämisen palvelukenttä, Oulun alueen koulutusorganisaatiot, TE-palvelut, 3. sektorin toimijat. Tiedottamisyhteistyö Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät ja Oulun alueen yrittäjäjärjestöt sekä Oulun kauppakamari.

Resursointi: Organisaatioiden perustoimintana. Organisaatiot sitoutuvat yhteistyöhön.

4.3 Oulusta työn ja tekijän kohtaamisen mallikaupunki

Oulun kaupunkistrategian ja tämän työllisyysohjelman mukaisesti työ on hyvinvoinnin ja työpaikat elinvoiman lähtökohta. Hyvinvoivassa ja elinvoimaisessa Oulussa täytyy löytyä työtä sekä tekijöitä ja lisäksi näiden täytyy kohdata toisensa. Oulun kaupungin valtuustosopimus määrittää valtuuston keskeiseksi tavoitteeksi kaupungin talouden tasapainottamisessa työttömyyden vähentämisen. Oulun kaupunkistrategian mukaisesti työllisyysohjelman tavoitteena on valtuustokauden 2013–2016 päättyessä enintään 11 prosentin työttömyys. Oulua on koitellut viime aikoina raju rakennemuutos ja muutoksesta johtuva rakennetyöttömyys. Muutos vaatii nopeita, joustavia ja ketteriä toimintamalleja työn ja tekijän kohtaamisen auttamiseksi. Rakennemuutos on vapauttanut paljon esimerkiksi ICT-alan osaajia. Erilaisilla joustavilla toimenpiteillä heidän osaamistaan voidaan suunnata uudestaan vastaamaan alueen ja uusien toimialojen tarpeita. Vastaavaan työn ja tekijän kohtaamiseen tulee pyrkiä kaikessa työllisyyden edistämiseen liittyvissä palveluissa ja yksittäisen työnhakijan polutuksissa nuoresta vastavalmistuneesta ikääntyneempään pitkäaikaistyöttömään. Työn ja tekijän kohtaamisessa keskeisessä asemassa on tiivis työllisyyskentän toimijoiden yhteistyö, mutta myös työnhakijoiden ja työnantajien oma-aloitteisuus ja aito halu sitoutua tämän kohtaamisen toteutumiseen. Olemassa olevien palveluiden kehittämistarpeista lähtien ohjelmassa esitetään seuraavat toimenpiteet Oulusta työn ja tekijän kohtaamisen mallikaupunki -kärkitavoitteen alle.

11. Toimiva ja aktiivinen yhteistyöverkosto ”yhtenä luukkuna” työnhakijan ja työnantajan yhteen saattamisessa

Aktiivinen yhteistyöverkosto voi toimia yhden luukun periaatteen tavoin. Tällöin työnhakija- tai työnantaja-asiakas tavoittaa työllisyyteen liittyvät palvelut yhdellä yhteydenotolla. Jos tietyn työllisyyskentän toimijan palvelut eivät vastaa asiakkaan palvelutarpeeseen tai toimijalla ei ole toimivaltaa palvelutarpeeseen vastaamiseksi, osaa ammattitaitoinen toimija ohjata asiakkaan hänen tarvettaan vastaavaan palveluun. Näin asiakkaan palveluketju ei katkea ja työmahdollisuuksia ei jää käyttämättä. Yhden luukun periaatteella toimivista useamman toimijan verkostoista on Oulussa hyviä esimerkkejä, kuten Byströmin nuorten palvelut. Yhden luukun periaatteen toteutumiseksi verkoston toimijat perehtyvät toistensa palveluihin sekä sopivat toimintavoista ja palveluohjausmalleista. Oulun kaupunki kokoaa yhteen työhönvalmennuspalvelunsa ja näin edistää yhden luukun periaatteen toteutumista.

Kohderyhmät: Yhden luukun toiminnan kehittämisen kautta työnhakijat ja työnantajat.

Tavoite ja aikataulu: Toimenpiteen toteutusvastuussa olevat toimijat ovat perehtyneet toistensa palveluihin sekä sopineet yhteisistä palveluohjausmalleista. Oulun kaupunki kokoaa yhteen työhövalmennuspalvelunsa. Yhteistyöverkosto toimii yhden luukun periaatteella vuoden 2016 loppuun mennessä.

Valmistelu/toteutusvastuu: Oulun kaupungin työllisyyden edistämisen palvelukenttä, TE-palvelut, 3.sektorin toimijat, BusinessOulu.

Resursointi: Organisaatioiden perustoimintana. Organisaatiot sitoutuvat yhteistyöhön.

12. Korjausrakennusalan mahdollisuudet nuorten ja pitkään töitä hakeneiden aktivoimisessa, kouluttamisessa ja työllistämisessä.

Parannetaan pitkään töitä hakeneiden henkilöiden ja työttömien nuorten työelämävalmiuksia ja työmahdollisuuksia sekä mahdollistetaan koulutuksen hankkimi

Kohderyhmät: Oulun alueen pitkään töitä hakeneet työttömät henkilöt ja nuorisotakuun piiriin kuuluvat nuoret.

Tavoite ja aikataulu: Korjausrakentamiseen suunnattu hanke on saatu käynnistettyä vuoden 2016 loppuun mennessä.

Valmistelu/toteutusvastuu: Päävalmistelu- ja toteutusvastuu on Oulun kaupungin konsernipalveluiden työllisyyden edistämisessä ja kaupungin ympäristö- ja yhdyskuntapalveluissa tiiviissä yhteistyössä Oulun alueen toisen asteen ammatillisten oppilaitosten, TE-toimiston, ELY-keskuksen sekä kaupungin sivistys- ja kulttuuripalveluiden, hyvinvointipalveluiden ja teknisen liikelaitoksen kanssa.

Resursointi: Toimenpide hankkeistetaan. Organisaatiot varaavat hankevalmisteluun asiantuntijoidensa työpanosta.

13. Julkishallinnon toimiala-, suhdanne ja työllisyystilastotiedon jakaminen ja yhteinen analysointi

Työn ja tekijän kohtaannon edistämiseksi tarvitaan parempaa tietoa Oulun alueen työttömänä olevan työvoiman osaamisesta. Alueen työttömyyden kuvaa pitää pystyä pilkkomaan paremmin eli kaikkea viranomaisten ja elinkeinotoimijoiden keräämää tilastotietoa pitää käsitellä systemaattisemmin yhteistyössä. Tämä mahdollistaa kohdistetumman yhteistyön tietyn alan asiakasryhmän työllisyyden edistämiseksi ja alueelle sijoittuvien yritysten osaamistarpeisiin vastaamiseksi. Lisäksi toimiala-, suhdanne- ja työllisyystilastotiedon yhteisellä analysoimisella edistetään muidenkin yhteiskunnallisten palveluiden suunnittelua.

Kohderyhmät: Tiedon jakamisen ja analysoinnin kautta Oulun alueen työnhakijat ja työnantajat.

Tavoite ja aikataulu: Oulun alueen keskeinen tilastotieto on käsitelty yhdessä ja sen analysoinnista on sovittu vuoden 2014 aikana.

Valmistelu/toteutusvastuu: ELY-keskus, TE-toimisto, BusinessOulu, Oulun alueen koulutusorganisaatiot, Oulun kaupungin työllisyyden edistämisen palvelukenttä.

Resursointi: Organisaatioiden perustoimintana. Organisaatiot sitoutuvat yhteistyöhön.

14. Joustavuus ja yhteistyö vapaan työvoiman osaamisen sovittamisessa työmarkkinoiden tarpeeseen

Rakennemuutoksessa monilla on tarve päivittää osaamistaan vastaamaan työmarkkinoiden tarpeita uudelleen- ja täydennyskoulutuksen kautta. Nämä täydennyskoulutuspolut tulee järjestää mahdollisimman joustavaksi ja nopeasti toteutettavaksi. Koulutusten sisällöt tulee rakentaa alueen yritysten ja toimialojen tarpeita kuunnellen. Monet toisen ammatillisen asteen, aikuiskoulutuksen ja korkeaasteen oppilaitokset tarjoavat jo täydennyskoulutusta. Yhteishankintakoulutuksen kautta on mahdollista suunnata osaamista eri toimialojen ja yritysten tarpeita vastaaviksi.

Toimenpiteenä Oulun avoin yliopisto ja avoin ammattikorkeakoulu rakentavat opintokokonaisuuksia, jotka mahdollistavat osaamisen täydentämisen ja uudelleensuuntaamisen tarpeita vastaaviksi. Lisäksi kaupungin hallinnoima Draivia rekryyn -hanke yhteistyössä TE-toimiston , ELY-keskuksen, BusinessOulun ja kaupungin työllisyystoimijoiden kanssa laittaa liikkeelle yritysten toiveiden mukaisia yhteishankinta- ja työvoimakoulutuksia.

Kohderyhmät: Etenkin rakennemuutoksen myötä työttömäksi jääneet osaajat.

Tavoite ja aikataulu: Korkeakoulujen avoimeen opetukseen on koottu kokonaisuuksia, jotka mahdollistavat osaamisen täydentämisen ja uudelleen suuntaamisen. Yritysten toiveet yhteishankinta- ja työvoimakoulutusten toteutukessa on huomioitu ennakoivasti. Toimenpide on käynnistynyt. Pilotointien pohjalta tehdään linjauksia jatkosta.

Valmistelu/toteutusvastuu: Oulun alueen koulutusorganisaatiot, TE-toimisto, ELY-keskus, Oulun kaupungin työllisyyden edistämisen palvelukenttä, BusinessOulu, Oulun kaupungin työllisyyden edistämisen hallinnoima Draivia rekryyn -hanke

Resursointi: Organisaatioiden perustoimintana. Draivia rekryyn -hanke.

15. Työelämän nivelvaiheiden palveluihin erityistä huomiota

Työllisyystoimijoiden palveluissa tulee kiinnittää erityistä huomiota yksilöiden työelämäpolkujen nivelvaiheisiin. Opiskeluihin ja työelämään siirtyminen sekä irtisanomistilanne ovat nivelvaiheita, joihin on jo olemassa siirtymää helpottavia palveluita, mutta vahvemman palvelun tarvetta on noussut esiin valmistumisen aikaiseen nivelvaiheeseen. Opintojen loppuvaiheessa työttömyysuhan alaisille ja valmistumisen jälkeen työttömäksi jääville nuorille rakennetaan työllistymistä edistävä palvelu yritysyhteistyön kautta.

Kohderyhmät: Nuorisotakuun piiriin kuuluvat alle 30-vuotiaat vastavalmistuneet ja opiskelijat sekä Oulun alueen yritykset.

Tavoite ja aikataulu: Opintojen loppuvaiheessa työttömyysuhan alaisille ja valmistumisen jälkeen työttömäksi jääville nuorille on rakennettu työllistymistä edistävä palvelu vuoden 2016 loppuun mennessä. Toimenpiteen valmistelu aloitetaan vuoden 2014 aikana.

Valmistelu/toteutusvastuu: Oulun alueen koulutusorganisaatiot, TE-palvelut, Oulun kaupungin työllisyyden edistämisen palvelukenttä.

Resursointi: Organisaatioiden perustoimintana. Mahdollisuudet hankkeistamiseen arvioidaan.

5 Työllisyysohjelman toimeenpano, mittarit ja seuranta

Oulun kaupungin työllisyysohjelmassa on tehty katsaus Oulun tämän hetkiseen toimintaympäristöön työllisyyden edistämisen näkökulmasta ja koottu yhteen työllisyyskentän toimijat ja heidän olemassa olevat palvelunsa työnhakijoille ja työnantajille. Jotta toimintaympäristöstä nouseviin haasteisiin voidaan vastata ja samalla ylläpitää Oulun vahvuuksia, on ollut tarpeen nostaa esiin yhdessä kehittämisen kohteita palveluissa ja toimintatavoissa sekä laatia niihin reagoimiseksi tarvittavat toimenpide-esitykset.

Työ on avain hyvinvointiin ja elinvoimaan. Tämän hetkisessä toimintaympäristössä tähän päästään Oulussa kolmen kärkitavoitteen kautta; olemalla uusien työpaikkojen tekemisen, elinvoimaisen asenteen sekä työn ja tekijän kohtaamisen mallikaupunki. Oululle on tyypillistä yhdessä tekeminen. Tämä sama yhdessä tekemisen meininki on näkynyt myös tämän ohjelman tekemisessä ja se on ratkaisevassa roolissa myös esiin nostettujen toimenpide-esitysten läpiviemisessä. Jokaisen esitetyn toimenpiteen toteutus vaati useiden alueen toimijoiden yhteistyötä ja kumppanuutta. Tulevaisuudessa siirtyminen toimijoiden yhteistyöstä kohti strategisempaa kumppanuutta vaatii systemaattista yhteisen toiminnan ja tavoitteiden jäsentämistä.

Toimeenpano

Kaikki 15 toimenpide-esitystä käynnistetään valtuustokauden 2013–2016 aikana. Niissä on määritetty vastuuorganisaatiot ja resursoinnin tarve joko perustoimintana henkilöstön ajankäyttönä, olemassa olevan hanketoiminnan osana tai uuden hanketoiminnan käynnistämisen kautta.

Toimenpide-esitykset laittaa liikkeelle Oulun kaupungin Konsernipalvelujen työllisyyden edistämisen palvelut kutsumalla toimenpide-esityksen osalta nimetyt vastuutahot koolle. Toimet käynnistetään yhteistyössä vastuuorganisaatioissa. Lisäksi työllisyyden edistämisen palvelut käynnistää mahdollisesti tarvittavan hankevalmistelun tai varmistaa, että toimenpide-esityksen vaatimat toimet etenevät jonkin jo olevassa olevan yhteistyöryhmän tai hankesuunnittelun kautta.

Mittarit ja seuranta

Työllisyysohjelman kolmen kärkitavoitteen toteutumista seurataan olemassa olevien mittareiden kautta. Uusien työpaikkojen tekemisen mallikaupunki kärkitavoitteen mittari on BusinessOulun toimenpideohjelman mukaisesti 2500 uutta nettotyöpaikkaa vuosittain. Elinvoimaisen asenteen mallikaupunki kärkitavoitteen mittari on Oulun kaupungin valtuustosopimuksen mukaisesti nuorisotyöttömyyden puolittuminen 11 prosenttiin. Valtuustosopimuksen allekirjoittamisen aikana kesäkuussa nuorisotyöttömyys oli 22 prosenttia. Oulusta työn ja tekijän kohtaamisen mallikaupunki kärkitavoitteen mittari on Oulun kaupunkistrategian mukaisesti enintään 11 prosentin työttömyys valtuustokauden lopussa. Ohjelman 15 toimenpide-esityksen osalta mittarina on kunkin toimenpiteen tavoitteen toteutuminen.

Kärkitavoitteiden mittareiden ja toimenpiteiden tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti kaupunginhallituksen kehittämisjaostossa sekä vuosittain ohjelmatyön ohjausryhmästä muodostettavalla seurantatyöryhmällä. Lisäksi työllisyysohjelmaan sitoutumista ja sen toteutumista tuetaan työllisyysohjelman valmisteluun osallistuneiden ja sen toimeenpanoa seuraavien toimijoiden yhteisillä tapaamisilla sekä workshop työskentelyllä. Työllisyysohjelman seurantatiedon keräämisestä vastaa Oulun kaupungin Konsernipalvelujen työllisyyden edistämisen palvelut. Toimenpide esitysten vastuuorganisaatiot sitoutuvat toimittamaan tietoa toimenpiteiden tilanteesta. Oulun kaupungin Konsernipalvelujen työllisyyden edistäminen vastaa myös seurantatietojen esittelystä kaupunginhallituksen kehittämisjaostolle ja työllisyysohjelman seurantatyöryhmälle.

Liite 1

Oulun kaupungin työllisyysohjelmaa varten tehdyt asiantuntijahaastattelut

- asiantuntija/koulutuspäällikkö Soile Jokinen, BusinessOulu. Tapaaminen 7.12.2012.
- projektikoordinaattori Sanna Savolainen, BusinessOulu. Tapaaminen 14.12.2012.
- asiakkuuspäällikkö Jyrki Kemppainen, BusinessOulu. Tapaaminen 17.12.2012.
- asiantuntijat Terttu Toivanen, Elisabeth Palosaari ja Marko Salmela, Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto. Tapaaminen 15.1.2013.
- yrittäjä Marko Jääskeläinen, Viestinnän Virittämö ja myyntijohtaja/osakas Jukka Kontula, Netplaza Oy. Tapaaminen 21.1.2013.
- yksikön päällikkö Anna-Liisa Hietala ja asiantuntija Anne Pulkkinen, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus. Tapaaminen 5.2.2013.
- hallituksen puheenjohtaja Noora Nousiainen ja hallituksen varapuheenjohtaja Heikki Leppänen, Oulun seudun ammattikorkeakoulun opiskelijakunta. Tapaaminen 4.4.2013.
- kansainvälisten asioiden sihteeri Henni Saarela ja sosiaalipoliittinen sihteeri Laura Kantomaa, Oulun yliopiston ylioppilaskunta. Tapaaminen 16.4.2013.
- projektipäällikkö Sanna Rautio, työhönvalmentajat Inga Savukoski ja Pasi Moilanen, palveluohjaaja Jani Laitinen ja kuntoutusohjaaja Maarit Jäntti, Oulun kaupungin työllisyyspalvelut. Tapaaminen 23.4.2013.
- pääsihteeri Arja Sutela, kehittämispäällikkö Lea Nikula ja vastaava työhönvalmentaja Tarja Ervasti, Nuorten Ystävät ry. Tapaaminen 14.6.2013.
- toimitusjohtaja Marjo Kolehmainen, Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät ry. Tapaaminen 19.6.2013.
- johtaja Eija Kurki ja palvelupäällikkö Ulla Kaipainen, ODL-säätiö. Tapaaminen 19.6.2013.
- hallituksen puheenjohtaja Jussi Riikonen, Oulun Yrittäjät ry. Tapaaminen 20.6.2013.
- toimitusjohtaja Jaakko Okkonen, Oulun Kauppakamari ry. Tapaaminen 28.6.2013.
- projektipäällikkö Tatu Raitala, Kestävän kehityksen keskus. Tapaaminen 31.7.2013.
- palvelupäällikkö Anna-Liisa Karppinen ja palveluesimies Marja Karhu, Oulun kaupungin aikuissosiaalityö. Tapaaminen 8.8.2013.
- yksikönjohtaja Jari Keisu ja työelämäasiantuntija Anja Kallio-Koski, Ammattiopisto Luovi. Tapaaminen 14.8.2013.
- palveluesimiehet Raija-Liisa Kokko ja Virpi Niemi, Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto. Tapaaminen 14.8.2013.
- rehtori Saija Niemelä-Pentti, projektipäälliköt Heli Laitila ja Virve Kivelä, Oulun seudun ammattiopisto. Tapaaminen 19.8.2013.
- johtaja Martti Hyry, yhteyspäällikkö Jussi-Pekka Sakari ja suunnittelija Mikko Halttunen, Oulun yliopisto. Tapaaminen 21.8.2013.
- Sari Rautio-Haaksiala, Maria Ylitalo-Kudjoi, Irma Paso, Sari Kenttä ja Salli Nuutinen, KELAn Oulun vakuutuspiiri. Tapaaminen 27.8.2013.
- rahoitusasiantuntija Ville Heikkinen, BusinessOulu. Tapaaminen 10.9.2013.
- yliopettaja Jouko Isokangas, palvelukoordinaattori Soja Ukkola ja Annukka Tihinen, Oulun seudun ammattikorkeakoulu. Tapaaminen 17.9.2013.

Liite 2

Työllisyyden edistämiseen liittyvää termistöä

Arpeetti -toiminta

Oulun kaupungin Arpeetti -työllistämistoiminnan kautta työllistetään kaupungin virastoihin ja laitoksiin toimeentulotukea saavia pitkään työttömänä olleita ja opiskelijoita, jotka eivät saa opintoetuuksia ja heillä ei ole mahdollisuutta saada sosiaalista luottoa. Näin tuetaan mm. nuorten osalta opintojen loppuun saattamista.

Edelleensijoittaminen

Kunta, työpaja, yhdistys tai sosiaalinen yritys voi edelleensijoittaa palkkatuella palkkaamansa henkilön työhön yritykseen, yhdistykseen, säätiöön tai yksityiselle henkilölle. Henkilö pysyy koko ajan työsuhteessa edelleensijoittavaan tahoon, joka myös huolehtii työnantajavelvoitteista. Henkilön uudella sijoituspaikalla on vain työnjohdollinen vastuu. Yritykset eivät voi edelleensijoittaa palkkatuella palkkaamaansa henkilöä. Vuoden 2013 alusta lähtien lainsäädännössä edelleensijoittamisesta käytetään nimitystä muun työnjärjestäjän tehtäviin siirtäminen.

Kesätyöseteli

Oulun kaupunki tukee nuorten työllistymistä 280 € arvoisella kesätyösetelillä. Seteli on tarkoitettu 15–17 -vuotiaille. Seteli on henkilökohtainen ja nuori voi käyttää sitä yhden kerran työllistymiseen saman kesän aikana. Kesätyösetelillä nuori voi hakea töitä oululaisesta yrityksestä, yhdistyksestä, järjestöstä tai säätiöstä. Työ tehdään kesäkaudella (1.5.–30.9.) ja kestää kaksi viikkoa.

Kuntalisä

Oulun kaupunki tukee Työllisyyden hoitoon varattujen vuosittaisten määrärahojen puitteissa yritysten ja yleishyödyllisten järjestöjen, yhdistysten ja säätiöiden palkkatukityöllistämistä ja oppisopimustyöllistämistä maksamalla kuntalisää. Työllistäjän on oltava oululainen toimija tai valtakunnallinen, jonka toimipaikka tai työllistettävän työtila on Oulussa.

Kuntouttava työtoiminta

Kuntouttava työtoiminta on tarkoitettu pitkään työttömänä olleille elämänhallinnan ja työllistymismahdollisuuksien parantamiseksi. Kuntouttavan työtoiminnan avulla pitkään työttömänä olleella henkilöllä on mahdollisuus päästä mukaan työelämään. Työtoimintapaikat ovat kunnan ja valtion virastoissa, järjestöissä, säätiöissä tai muissa julkisissa yhteisöissä. Kuntouttava työtoiminta ei ole mahdollista yksityisessä yrityksessä.

Muutosturva

Muutosturva sisältää irtisanotun palkallisen vapaan uuden työn etsimistä varten, työnantajan tehostunutta tiedotusta, henkilöstön kanssa tehtävän työllistymistä edistävän toimintasuunnitelman ja työ- ja elinkeinotoimistossa laadittavan työllistymissuunnitelman. Tavoitteena on nopeuttaa uudelleentyöllistymistä sekä ylläpitää ja parantaa ammatillista osaamista.

Oulun kaupungin työllisyyden edistämisen palvelukenttä

Oulun kaupunkiorganisaation sisäiset työllisyyden edistämisen parissa työtä tekevät toimijat kuten esimerkiksi Byströmin palvelut, aikuissosiaalityö, työllisyyspalvelut ja työllisyyden edistämisen palvelut.

Palkkatuki (Sanssi- ja Duuni -kortti)

Työ- ja elinkeinotoimisto voi myöntää työnantajalle palkkatukea työttömän henkilön palkkauskustannuksiin. Työ- ja elinkeinotoimisto harkitsee tapauskohtaisesti, milloin työnhakijan sijoittumista työhön voidaan edistää myöntämällä palkkatukea. Palkkatukea voidaan myöntää työsopimussuhteessa tehtävään työhön tai oppisopimuskoulutukseen.

Nuorten palkkatuen yhteydessä puhutaan Sanssi-kortista. Sanssi-kortin voi saada alle 30-vuotias, joka on rekisteröitynyt työttömäksi työnhakijaksi TE-toimistossa. Yli 30 -vuotiaiden kohdalla puhutaan Duuni-kortista ja sen voi saada yli 30-vuotias, joka on rekisteröitynyt työttömäksi työnhakijaksi TE-toimistossa.

Työhönvalmennus

Työhönvalmennuksen tavoitteena on, että henkilö pääsee valmennuksesta suoraan palkkatyöhön avoimille työmarkkinoille työttömänä olon jälkeen. Työhönvalmennus voi sisältää esimerkiksi asiakkaalle räätälöidyn työpaikan etsimistä avoimilta työmarkkinoilta, yleensä yksityiseltä sektorilta. Lisäksi työhönvalmennus tarkoittaa asiakkaan työelämävalmiuksien, työllistymismahdollisuuksien ja työhönhakuprosessien parantamista. Työhönvalmentajan tehtäviin kuuluu myös yhteydenpito asiakkaaseen ja työnantajaan työhönvalmennuksen aikana.

Työkokeilu

Työkokeilun tarkoituksena on auttaa työnhakijaa

selvittämään ammatinvalinta- ja uravaihtoehtoja tai tukea työntekijän paluuta työmarkkinoille. Työkokeilu ei ole työsuhde, sen ajalta ei makseta palkkaa, eikä se kerrytä vuosilomapäiviä tai eläkettä. Työkokeilun ajalta työnhakijalle maksetaan taloudellista tukea.

Työllisyyskentän toimijat

Oulun kaupungin työllisyysohjelmassa työllisyyskentän toimijoilla tarkoitetaan työnhakija- ja työnantaja-asiakkaille palveluja tarjoavia toimijoita. Näitä toimijoita ovat Oulun kaupunki, TE-toimisto, ELY-keskus, kolmas sektori, yrittäjä- ja elinkeinoelämän järjestöt, koulutusorganisaatiot, KELA ja työmarkkinajärjestöt.

Työpörssi

Työpörssistä löytyy Oulun kaupungin avoimet työkokeilupaikat nuorille. Työpörssin avoimet paikat on tarkoitettu oululaisille 17–29 -vuotiaille työttömille työnhakijoille. Työpörssissä on myös Oulun kaupungin nuorten työpajojen avoimet työkokeilupaikat.

Työvoimakoulutus

Työvoimakoulutus on työ- ja elinkeinohallinnon rahoittamaa koulutusta, joka on opiskelijoille maksutonta. Työvoimakoulutus on suunniteltu ensi sijassa työttömille työnhakijoille ja työttömyyden uhkaamille 20 vuotta täyttäneille henkilöille. Tietyin edellytyksin myös muut henkilöt kuten työssä olevat ja työvoiman ulkopuolella olevat voivat osallistua koulutukseen. Usein koulutus on ammattitutkintoon tai sen osaan tähtäävää. Työvoimakoulutuksen tavoitteena on antaa koulutusta, joka parantaa työhön sijoittumisedellytyksiä. Koulutusta voidaan hankkia myös ns. yhteishankintana. Tällöin se räätälöidään koulutuksen hankintakustannuksiin osallistuvan työnantajan tarpeisiin.

Yhteishankintakoulutus

Yritys tai muu työnantaja voi kouluttaa nykyisiä tai uusia työntekijöitä yhteistyössä työ- ja elinkeinohallinnon kanssa. Koulutus järjestetään työnantajan ja työ- ja elinkeinohallinnon yhdessä suunnittelemana, hankkimana ja rahoittamana. Opiskelijavalinnassa työnantajalla on keskeinen rooli.

Yhteishankintakoulutusta on kolmenlaista:

RekryKoulutus – kun yrityksen tarpeisiin ei löydy ammattitaitoisia työntekijöitä, eikä lähiaikoina valmistu tarvittavia osaajia muusta koulutuksesta.

TäsmäKoulutus – yrityksen ja sen henkilöstön tarpeisiin räätälöity ammatillinen perus- tai lisäkoulutus. Soveltuu myös määräaikaisiin lomautustilanteisiin.

MuutosKoulutus – työnantaja voi auttaa taloudellisesta tai tuotannollisesta syystä irtisanottuja työntekijöitään löytämään uuden ammatin tai työpaikan tai tukea toistaiseksi lomautettuja työntekijöitään.